

Observatori de la Infància
i l'Adolescència
de Lleida

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

7è informe
2021-2023



Universitat de Lleida

LA PAERIA



Ajuntament de Lleida

Observatori de la Infància
i l'Adolescència de Lleida

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

7è informe
2021-2023

Autors:

Daniel Gutiérrez-Ujaque
Arnau Erta-Majó
David Creus Grífol
Àngels Adrover Villanueva
Eduard Vaquero Tió (Coord.)

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

7è informe, 2021-2023

Autors:

Daniel Gutiérrez-Ujaque, Arnau Erta-Majó, David Creus Grífol,
Àngels Adrover Villanueva i Eduard Vaquero Tió (Coord.)

Col·laboració Beca d'Introducció a la Recerca de la Càtedra Educació i
Adolescència curs 2023-2024: Maria Àngels Prats Méndez

Disseny i maquetació:

Paula Santiago Padilla, Arnau Erta-Majó i Daniel Gutiérrez-Ujaque

Revisió i correcció lingüística:

Servei Lingüístic de la Universitat de Lleida

Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida:

Universitat de Lleida

Servei d'Educació, Regidoria de Joventut, Educació i Ocupació de
l'Ajuntament de Lleida

Comissió de Seguiment de l'Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida:

Eduard Vaquero Tió, Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat de
Lleida.

M. Àngels Balsells Bailón, Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat de
Lleida.

Jordi L. Coiduras Rodríguez, Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat
de Lleida.

Marta Alegret Coma, Servei d'Educació, Regidoria de Joventut, Educació i Ocupació
de l'Ajuntament de Lleida.

David Creus Grífol, Servei d'Educació, Regidoria de Joventut, Educació i Ocupació de
l'Ajuntament de Lleida.

Àngels Adrover Villanueva, Servei d'Educació, Regidoria de Joventut, Educació i
Ocupació de l'Ajuntament de Lleida.

© del text: els autors

© Ajuntament de Lleida

© Departament de Ciències de l'Educació de la Universitat de Lleida

Dipòsit legal: L 318-2025, Lleida, 10 d'abril de 2025

Experts participants:

Jordi Baiget i Piqué
M. Àngels Balsells Bailón
Laura Bergès Saura
Noemi Cierco Moncalvillo
Òscar Costa Vázquez
Francesc De Dios Sans
Alba Escolar Bañeres
Elisabet Espuga Anell
Esther Gené Latorre
Irene Gardeñes Ruz
Carme Gabarrell Guiu
Laura Gasca Serna
Marta Gómez Laguna
Blanca Moreno Pena
Mercè Font Arbó
Verònica Gistan Jimenez
Thelma Hernando Mallien
Roger Melero Serra
Roser Martí Sole
Natalia Olivera Pérez
Josep Patiño Paules
Jordi Pérez Cano
Lara Platenkamp
Pere R. Pujol Colgado
Rosa María Rauret Oliva
Ramon Segura Ribé
Marta Escolà Seró
Maria José Torres Zaragoza
Carles València Navarro
Teresa Vallmanya Cucurull
Maribel Vila Figueroa

Famílies participants:

Andrea Kiskeri Aiguebella
Vanessa Andrés Blas
Yolanda Bobillo Montes
Mireia Cabanillas Sans
Marta Cataredre
Neus Estany Palomas
Joel Forcada Filella
Maricel Florensa i Módol
Judit Ginesta Garrafi
Gerard Gómez Cabero
Marina Herrera Artigues
Paulina Junca Maldonado
Lorena Lendinez Gutierrez
Manuel López Romero
Josep Margalef García
Rous Martínez Muñoz
Pràxedes Miranda Costa
Maria Pladevall
Laura Postius Terrado
Pere Puntí Casadellè
Sarre Van Rhee
Jordi Vidal Berenguer
Javier Villare Aríñez
Xavier Vilaró Domingo
Marina Rogel Vilanova
Africa Vicente Jové

Membres del Plenari de la Infància i l'Adolescència**Infants i adolescents participants
(no pertenyents al Plenari):**

Pau Aguila Diez
Carla Cabello Bernaus
Helena Cabello Bernau
Christian Castillo Mierce-jewski
Ricard Colell Jové
Daniel Colomina
Blau Díaz Sancho
Cristal Espinal Consuegra
Ainhara Gamarra Higuera
Julen González Modol
Ainara Lara Sánchez
Asier Lara Sánchez
Luca Ortiz González
Joana Viu Ballesteró
Valentina Valls Caballero

ÍNDEX

INTRODUCCIÓ	9
ANTECEDENTS	11
METODOLOGIA	13
L'ESTAT DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN XIFRES	17
Estructura i distribució de la població	17
Moviment natural de la població	21
La infància i l'adolescència de la ciutat	26
PERSPECTIVES SOBRE L'ESTAT DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA	34
Educació	34
Salut	40
Cultura, oci i lleure	47
Participació	52
Serveis social	58
Ciutat	64
Lleida a la xarxa	68
RECOMANACIONS	73
La infància i l'adolescència de Lleida recomana...	73
L'Observatori recomana...	74

Glossari d'acrònims

PAM: Pla d'Acció Municipal

PEC: Projecte Educatiu de Ciutat

PLIA: Pla Local d'Infància i Adolescència

PEE: Pla Educatiu d'Entorn

IDESCAT: Institut d'Estadística de Catalunya

NNA: Nens, Nenes i Adolescents

INTRODUCCIÓ

El setè informe sobre la situació de la infància i l'adolescència a la ciutat de Lleida té com a objectiu proporcionar una anàlisi quantitativa i qualitativa dels usos, les experiències i les percepcions dels infants i adolescents durant els anys 2021, 2022 i 2023. Amb aquest objectiu es pretén tenir una imatge polièdrica de l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida. Aquesta investigació parteix de la qüestió central de com els infants i adolescents perceben i contribueixen a transformar les seues realitats socials tenint en compte la diversitat de contextos dins de la ciutat de Lleida.

Els principals objectius d'aquest informe són:

- Analitzar dades clau en àmbits com l'educació, la salut, la cultura, l'oci i el lleure, la participació ciutadana, els serveis socials i la infraestructura urbana, per identificar necessitats i oportunitats per als infants i adolescents.
- Promoure experiències participatives a través de metodologies de recerca creativa, per tal d'elaborar una cartografia espacial i experiencial de la infància i la joventut a Lleida, i implicar-hi professionals dels diferents sectors, famílies i, especialment, els mateixos infants i adolescents.
- Establir una base sòlida per avançar en iniciatives a curt, mitjà i llarg termini que millorin el benestar dels infants i adolescents de la ciutat.
- Posar a disposició de les entitats i institucions locals aquest informe com una eina d'anàlisi, reflexió i coneixement per orientar les polítiques públiques futures en l'atenció a infants i adolescents.

Aquest informe s'articula en sinergia amb els marcs estratègics de la ciutat amb relació a la infància i l'adolescència: el Pla d'Acció Municipal (PAM), el Pla Local d'Infància (PLIA), el Projecte Educatiu de Ciutat (PEC) i el Pla Educatiu d'Entorn (PEE). Aquests projectes comparteixen una visió transversal, participativa i inclusiva per a la promoció dels drets de la infància i l'adolescència a Lleida. Les recomanacions de l'informe, per tant, no només reflecteixen una diagnosi, sinó que també pretenen reforçar i complementar les accions ja iniciades en aquests marcs.





ANTECEDENTS

L'any 2009 el Consell Assessor Municipal de la Infància i l'Adolescència de Lleida va identificar la necessitat de dur a terme estudis periòdics que permetessin obtenir una visió clara i actualitzada de l'estat dels infants i adolescents de la ciutat. Això va donar lloc a la creació de l'Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida, fruit d'un conveni de col·laboració entre l'Ajuntament de Lleida i la Universitat de Lleida.

Amb la intenció de servir com a eina per a la planificació de polítiques públiques, l'any 2011 es va publicar el primer informe, que cobria el període 2009-2010. Des de llavors, s'han elaborat successius informes biennals que han abordat els diferents aspectes que afecten la infància i l'adolescència a Lleida: el segon informe (2011-2012), el tercer (2013-2014), el quart (2015-2016), el cinquè (2017-2018) i el sisè (2019-2020).

Aquest setè informe, basat en l'experiència acumulada, consolida una trajectòria d'anàlisi que té com a objectiu proporcionar informació útil per a la planificació i implementació de polítiques públiques eficients en favor de la infància i adolescència a Lleida. Aquest informe constitueix una peça clau per continuar millorant el benestar dels infants i adolescents de Lleida, ja que ofereix dades i reflexions per al desenvolupament de polítiques que responguin als reptes actuals i futurs.

METODOLOGIA

El setè informe ha significat una evolució respecte a la manera en què han estat elaborats els anteriors. Prenent com a referència la Convenció sobre els drets de l'infant, el marc d'estudi ha incidit en la concepció de l'infant com a subjecte de drets, creatiu i participatiu, amb totes les capacitats de modificar i d'influenciar el seu entorn. Per aquest motiu, s'ha dut a terme la recerca a través d'una nova metodologia d'investigació que promou la participació activa dels infants, els adolescents i la comunitat en la recopilació de dades i la generació de coneixement. S'han fet servir mètodes participatius en un marc interdisciplinari basat en la pedagogia crítica (Giroux, 2020)¹, la geografia humana (Massey, 2005)² i la sociologia urbana (Degen & Rose, 2022)³, per mitjà de mètodes de recerca creativa de les ciències socials (Kara, 2020)⁴.

La metodologia participativa emprada en aquest informe reafirma els principis transversals del III PLIA i del PEE de la ciutat. Aquests marcs promouen la inclusió dels infants i adolescents com a agents actius en la construcció del seu entorn i aposten per la participació comunitària com a eina de transformació social. Així mateix, es reforça la visió de la ciutat com a espai educador i de benestar integral per als infants, tal com planteja el PEC. D'acord amb els marcs esmentats i els drets recollits en la Convenció sobre els drets de l'infant, l'informe s'estructura al voltant de sis grans temàtiques: 1) Educació, 2) Salut, 3) Cultura, oci i lleure, 4) Participació, 5) Serveis socials i 6) Ciutat. Així doncs, l'informe s'ha elaborat analitzant dades tant de caràcter quantitatiu com de caràcter qualitatiu, i s'ha ressaltat la importància d'emfatitzar l'enfocament qualitatiu a fi d'aportar riquesa en la comprensió de l'estat de la infància i l'adolescència.

- **Informació de caràcter quantitatiu**, partint d'indicadors de tipus objectiu. Les dades i els recursos amb relació a cadascun dels àmbits s'han obtingut d'informes proporcionats per la Regidoria de Joventut, Educació i Ocupació de l'Ajuntament i per altres institucions públiques com l'IDESCAT.
- **Informació de caràcter qualitatiu**, partint d'indicadors de tipus subjectiu, com ara la percepció i l'opinió sobre les necessitats i les problemàtiques emergents, els recursos o les potencialitats de la ciutat. Aquesta informació s'ha obtingut a partir d'una combinació en mosaic de tècniques vinculades a mètodes de recerca creativa (taula 1). Els informants s'han seleccionat des del criteri de la diversitat a fi de poder documentar-ne

1 Giroux, H. (2020). *On Critical Pedagogy*. Bloomsbury.

2 Massey, D. (2005). *For Space*. SAGE Publications.

3 Degen, M. & Rose, G. (2022). *The New Urban Aesthetic: Digital experiences of urban change*. Bloomsbury.

4 Kara, H. (2020). *Creative research methods: A practical guide*. Policy Press.

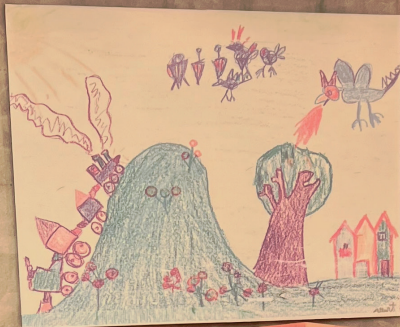
les diferències, coincidències i particularitats. En aquest sentit, es posa l'accent, sobretot, a assegurar que els participants siguin actors directes (infants i adolescents) o indirectes (experts i famílies), com a coneixedors de la realitat d'aquesta franja d'edat en els diferents àmbits analitzats.

L'informe promou un compromís més gran amb la participació infantil i juvenil en el procés d'investigació. Per aquest motiu, s'han plantejat diferents tècniques qualitatives que han permès construir aquest enfocament polièdric de l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida. A continuació, es presenta la relació de tècniques, temàtiques i participants en les diferents accions (taula 1). Així mateix, sempre que ha estat possible, s'han incorporat infants i adolescents en la fase d'anàlisi de les dades de recerca.

Taula 1. Resum de les tècniques utilitzades per tipus de participant, temàtica i nombre de participants.

Temàtica	Tècnica	Participants
Infants		121
Educació Cultura, oci i lleure	Infografies creatives Generació en temps real d'infografies a partir de diverses preguntes. Les preguntes es dirigeixen a identificar diversos elements clau de la infància i l'adolescència. L'èmfasi en la infografia suggereix un mètode estructurat de representació de dades en un format visualment comprensible que permet classificar diferents aspectes.	60 (2 grups)
Salut Participació	Cartografia col·lectiva Presentació visual que consisteix en una combinació d'imatges, textos i mostres d'objectes que serveixen per expressar emocions.	61 (3 grups)
Adolescents		125
Educació Cultura, oci i lleure	Infografies creatives Generació en temps real d'infografies a partir de diverses preguntes. Les preguntes es dirigeixen a identificar diversos elements clau de la infància i l'adolescència. L'èmfasi en la infografia suggereix un mètode estructurat de representació de dades en un format visualment comprensible que permet classificar diferents aspectes.	69 (5 grups)
Serveis socials Ciutat	Contracartografia Creació de mapes alternatius que reflecteixen les experiències, les opinions, els interessos i les reivindicacions de les persones que viuen en una zona. Aquesta tècnica permet donar visibilitat a les problemàtiques i fomentar la transformació social.	56 (4 grups)
Famílies		26
Educació Salut Serveis socials Participació Cultura, oci i lleure Ciutat	Taula de pràctica Exploració d'objectes rellevants per al foment de la reflexió i l'expressió mitjançant les pràctiques, les interpretacions i els significats en relació amb objectes.	26 (3 grups)

Experts		31
Educació Cultura, oci i lleure	Elicitació fotogràfica Ús de la fotografia com a mitjà per expressar i comunicar les experiències, opinions i reivindicacions de les persones que viuen en barris de Lleida. Aquesta tècnica permet donar veu a les persones que normalment no tenen oportunitats de participar en els processos de recerca o de presa de decisions que afecten el seu entorn.	19
Salut Serveis socials Participació	Elicitació mitjançant sons Ús de sons enregistrats com a mitjà per expressar i comunicar les experiències, opinions i reivindicacions de les persones que viuen en barris de Lleida. Aquesta tècnica permet donar veu a les persones que normalment no tenen oportunitats de participar en els processos de recerca o de presa de decisions que afecten el seu entorn.	24
Ciutat	Elicitació mitjançant notícies Ús de notícies locals en premsa escrita com a mitjà per expressar les experiències, opinions i reivindicacions de les persones que viuen en barris de Lleida i reflexionar-hi. Aquesta tècnica permet donar veu a les persones que normalment no tenen oportunitats de participar en els processos de recerca o de presa de decisions que afecten el seu entorn.	13
Investigadors		2
Educació Cultura, oci i lleure	Etnografia Estudi observacional de la vida quotidiana d'un grup social per comprendre'n les pràctiques i els valors des de dins d'un espai concret, com pot ser l'aula o el carrer.	2
Ciutat	Netnografia Estudi de la comunicació i la interacció a través d'internet, especialment en espais digitals comunitaris. Ajuda a entendre millor com viuen i perceben l'espai urbà els infants i adolescents de Lleida.	2



Aula
Paulo Freire
Institut d'Educació
Ramon Barrull



L'ESTAT DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA EN XIFRES

ESTRUCTURA I DISTRIBUCIÓ DE LA POBLACIÓ

L'evolució de la població infantil i adolescent a la ciutat de Lleida en els darrers anys mostra tendències demogràfiques que han influït en la proporció d'aquesta franja d'edat dins del conjunt de la població. En concret, entre 2020 i 2023 la població infantil i adolescent segueix una tendència de lleugera disminució, tant en termes absoluts com percentuals. Destaca una reducció en les franges d'edat més primerenques, mentre que el segment adolescent es manté estable o experimenta un lleuger creixement.

L'any 2020 la població d'infants i adolescents de 0 a 17 anys a Lleida era de 25.768 persones, fet que suposava un 18,27 % del total de la població censada en aquell moment. En canvi, tres anys més tard, el 2023, aquesta xifra havia baixat fins als 25.651 infants i adolescents, i representava un 17,94 % del total de 142.990 habitants empadronats a la ciutat. Aquest descens de 0,33 punts percentuals en només tres anys indica una lleugera però constant reducció del pes de la població infantil en el conjunt de la societat lleidatana, i va en la línia de la tendència apuntada en anteriors informes.

Distribució de la població per edat i sexe (2021-2023)

L'anàlisi detallada de la població infantil i juvenil a Lleida per franges d'edat entre 2021 i 2023 permet detectar fluctuacions, especialment entre els grups d'infants més petits i els adolescents. Per una banda, s'observa una davallada en el nombre d'infants de 0 a 5 anys, fet que reforça la tendència de reducció de la natalitat en els darrers anys. En concret es destaca que:

- Els infants que no arriben a l'any han passat de 1.075 el 2021 a 1.050 el 2023; una reducció de 25 infants (-2,3 %).
- Els infants d'1 any han baixat de 1.160 a 1.103; una caiguda de 57 infants (-4,9 %).

Per altra banda, en l'adolescència, s'ha detectat un lleuger increment. En concret:

- La població de 14 anys ha augmentat de 1.578 joves el 2021 a 1.723 el 2023; un creixement del 9,2 %.
- Els joves de 16 anys han passat de 1.462 a 1.648 en el mateix període; un increment del 12,7 %.

Aquestes dades constaten un canvi en l'estructura demogràfica, en què el nombre d'infants més petits disminueix, mentre que els adolescents mantenen o fins i tot augmenten la presència dins la població total. Aquesta situació pot estar relacionada amb l'arribada de persones i famílies provinents d'altres països, que sovint venen amb infants i adolescents nascuts fora o que es reagrupen una vegada algun dels membres adults de la família ja és a la ciutat.

Com es pot veure en la figura 1, la població de 0 a 18 anys de Lleida està relativament equilibrada per sexes, amb petites variacions segons les franges d'edat, però sense diferències significatives en la distribució global.

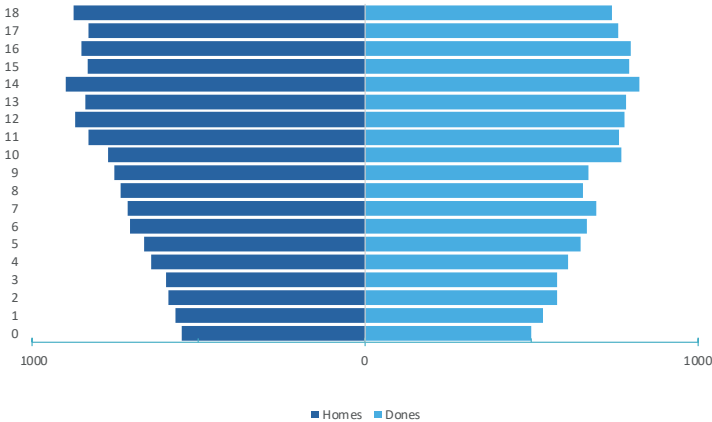


Figura 1. Estructura de la població infantil i juvenil per edat i sexe a Lleida (2023).
Elaboració pròpia a partir de les dades del padró.

Composició de les llars amb infants i adolescents

L'estructura de les llars on resideixen infants i adolescents presenta una distribució diferenciada segons la configuració familiar. L'any 2023 es registraven tres grans tipus de llars amb infants i adolescents:

- Llars formades per una parella amb fills menors de 25 anys: 11.415 llars. És la configuració més comuna dins d'aquest segment poblacional.
- Llars monoparentals amb un únic progenitor i fills menors de 25 anys: 4.644 llars. És una proporció significativa dins de les llars amb infants i adolescents.
- Llars extenses o intergeneracionals, amb fills menors de 25 anys i altres persones adultes convivents: 3.825 llars. És una estructura que pot incloure els avis, altres familiars o persones no emparentades.

Aquestes dades evidencien una diversitat en les configuracions familiars dins del grup de llars amb infants i adolescents. Les llars formades per parelles amb fills són les més habituals, però hi ha una presència notable de llars monoparentals i extenses, que representen un nombre significatiu dins de l'estructura residencial de la ciutat.

Distribució de la superfície per ocupant en les llars amb infància

L'anàlisi de la superfície per ocupant en les llars amb infants i adolescents de l'any 2023 reflecteix diferències en funció del nombre de membres per llar, i se segueix un patró en què les llars més nombroses disposen de menys espai per persona.

- 1.593 llars amb cinc persones o més tenen menys de 15 m² per persona, fet que indica una elevada densitat residencial.
- 6.666 llars amb dos ocupants disposen de 40 a 60 m² per persona, la qual cosa indica que aquest és el grup amb més espai disponible per habitant.
- Només 48 llars amb quatre persones i 8 llars amb cinc o més persones tenen una superfície d'entre 60 i 80 m² per persona, fet que indica una baixa presència de llars nombroses amb una gran disponibilitat d'espai.

MOVIMENT NATURAL DE LA POBLACIÓ

El moviment natural de la població, que fa referència a la diferència entre els naixements i les defuncions, és un factor important per entendre l'evolució demogràfica de la població infantil i adolescent a Lleida. Durant els anys 2021, 2022 i 2023 el nombre de naixements a la ciutat ha anat disminuint, seguint la tendència general observada a Catalunya. Segons dades de l'IDESCAT, el 2023 es van registrar 1.088 naixements a Lleida, mentre que el 2022 aquesta xifra va baixar fins als 1.051 i el 2021 va arribar als 1.087. En els últims deu anys la tendència ha anat a la baixa. Aquesta evolució es pot observar clarament en la figura 2, que mostra el moviment natural de la població per gènere l'any 2023. Aquest gràfic permet visualitzar la distribució de naixements en funció del sexe, i posa de manifest la tendència lleugerament superior de naixements de nens respecte a nenes en els darrers anys.

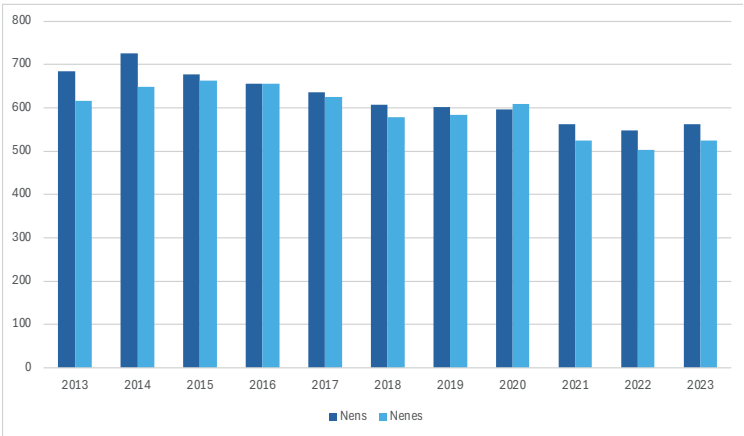


Figura 2. Evolució del moviment natural de la població per gènere.
Elaboració pròpia a partir de les dades del padró.

Naixements i parts segons l'edat de la mare

L'anàlisi de l'evolució dels naixements a Lleida fins l'any 2021 mostra una tendència decreixent (figura 3), observant-se certa estabilització entre els anys 2021 i 2023. El 2021 es van registrar un total de 1087 naixements, dels quals 562 van ser de nens (51,7%) i 525 de nenes (48,3%). Aquesta distribució es va mantenir relativament estable el 2022, amb 1051 naixements (548 nens, 52,1%, i 503 nenes, 47,9%). L'any 2023 es va produir un lleuger augment, amb 1088 naixements (562 nens, 51,6%, i 526 nenes, 48,4%), amb una distribució similar a la de l'any anterior.

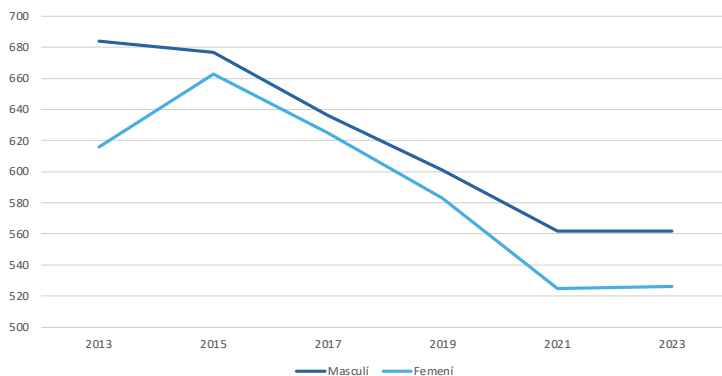


Figura 3. Evolució del nombre de naixements per sexe a Lleida (2021-2023).
Elaboració pròpia a partir de les dades del padró.

Si ens fixem en l'edat de la mare, es constata una lleugera disminució en el nombre total de parts entre 2021 i 2022, que passen de 1.077 a 1.037. La majoria dels parts es concentren en mares d'entre 30 i 39 anys, que representen el grup més prolífic. En aquesta franja es va observar un descens entre els dos anys, especialment en el grup de 30 a 34 anys, que va baixar de 346 a 318 parts. En mares de 35 a 39 anys també es va experimentar una reducció en el nombre de parts, que van passar de 281 a 242.

En canvi, l'any 2023 es va registrar un augment del 3,9 % en el nombre total de parts (de 1.037 a 1.069). L'increment més gran es dona en mares de 30 a 34 anys (+8,8 %, de 318 a 346 parts) i en mares de 35 a 39 anys (+16,1 %, de 242 a 281 parts). Per contra, els parts de mares de 40 a 44 anys van disminuir un 22,8 % (de 114 a 88). En les franques més joves, els parts de mares de 15 a 19 anys han caigut un 18 % (de 33 a 27) i de mares de 20 a 24 anys, un 7,8 % (de 127 a 117), fet que reflecteix una tendència cap a la maternitat tardana. Els parts de dones de més de 45 anys són escassos (de 7 a 5 en la franja de 45 a 49 anys i 1 en la de més grans de 50 anys).

Saldo migratori i població infantil i juvenil d'origen estranger

La població infantil i juvenil estrangera (0-17 anys) ha experimentat un lleuger creixement en els darrers anys. L'any 2021 residien a Lleida 5.274 infants i joves (20,6%) d'origen estranger, mentre que a l'any 2023 la població era de 5.526 (21,5%), representant un augment del 0,9%. Si es posa en context aquesta dada, s'observa que al voltant del 8% de la població d'origen estranger que resideix a Lleida són infants i adolescents, respecte al nombre total de persones de nacionalitat estrangera a la ciutat (aproximadament de 30.000 persones l'any 2022). En funció de l'origen, les persones d'origen estranger provenen del Marroc, que representen una de les comunitats més grans d'immigrants a Lleida, seguides de les d'altres països de l'Àfrica i de l'Amèrica del Sud.

El saldo migratori a Lleida per a infants i adolescents de 0 a 17 anys ha mostrat una variació, especialment en relació amb les migracions externes. En general, el saldo migratori ha estat positiu per a aquest grup d'edat, amb un augment de les immigracions i una disminució de les emigracions. L'any 2022 el saldo migratori extern d'infants i d'adolescents (0-15 anys) va ser positiu (+234), amb un augment de les immigracions externes, mentre que les migracions internes (de dins de Catalunya o d'Espanya) van mostrar un saldo més equilibrat (INE, 2023). Això suggereix que Lleida rep un nombre creixent de famílies amb infants provinents de l'estranger, fet que contribueix al creixement poblacional en aquest grup d'edat, especialment dins de la franja d'infants i adolescents.

Evolució de la població infantil i juvenil per barris

L'anàlisi de l'evolució de la població infantil i adolescent de 0 a 18 anys a Lleida dels anys 2018, 2022 i 2023 revela una dinàmica demogràfica diferenciada segons el barri (figura 4).

- El Centre Històric ha experimentat un augment de 57 infants i adolescents (+3,01 %) respecte al 2018. Entre 2018 i 2022 va créixer en 23 infants i adolescents (+1,22 %), i el creixement va continuar fins al 2023 amb un increment addicional de 34 infants i adolescents (+1,77 %). Això indica una certa recuperació de la població infantil, possiblement per l'atracció de noves famílies joves cap al barri.
- Balàfia, que és un dels barris amb una població infantil més elevada, ha experimentat una lleugera disminució. Entre 2018 i 2022 es va registrar una pèrdua de 54 infants i adolescents (-1,64 %), mentre que entre 2022 i 2023 el descens va ser de 30 infants i adolescents (-0,93 %), i així es va acumular una reducció total de 84 infants i adolescents (-2,55 %) en cinc anys.

- Pardiniyes ha sofert una disminució significativa. Entre 2018 i 2022 aquest barri va perdre 152 infants i adolescents (-5,82 %) i entre 2022 i 2023 la tendència va continuar amb una baixada de 79 infants i adolescents (-3,21 %), cosa que suposa un descens de 231 infants i adolescents (-8,84 %) des de 2018. Aquest és un dels descensos més accentuats de tota la ciutat, fet que pot indicar un envelliment progressiu de la població o un desplaçament de famílies cap a altres zones.
- Cappont, en canvi, ha mantingut una evolució relativament estable. Entre 2018 i 2022 va créixer en 25 infants i adolescents (+0,82 %), però entre 2022 i 2023 en va perdre 6 (-0,19 %), per situar-se lleugerament per sota dels valors de 2018, amb un total de 19 infants i adolescents més (+0,62 %) en cinc anys.

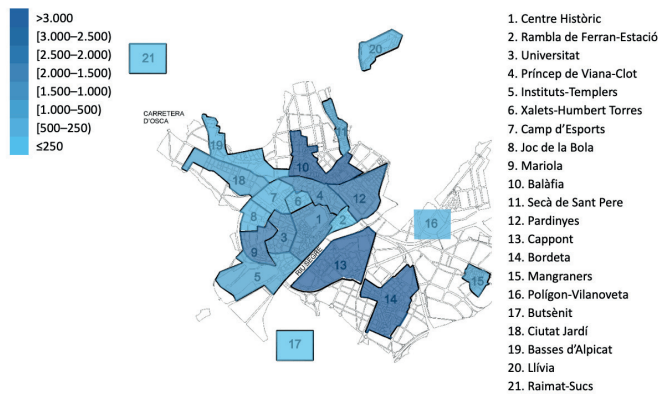


Figura 4. Distribució de la població infantil i juvenil per barris (2023).
Elaboració pròpia a partir de les dades del padró.

LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA DE LA CIUTAT

L'anàlisi de les dades de l'escolarització a Lleida entre els cursos 2021-2022 i 2022-2023 mostra un increment de l'1,8 % en el total d'alumnes, que passen de 25.933 a 26.390. Destaca l'augment del 20,1 % en cicles formatius de grau mitjà (de 1.229 a 1.477 alumnes) i del 4 % en secundària (de 7.841 a 8.156). D'aquesta manera, es confirma la tendència d'augment de l'alumnat dels cicles formatius dels antics informes, i s'evidencia que Lleida segueix exercint un efecte capitalitat, acollint alumnes d'altres poblacions del voltant, especialment en l'educació postobligatòria. En canvi, l'educació infantil (4-5 anys) ha caigut un 2,5 % (de 3.898 a 3.800), mentre que la primària es manté estable (-0,5 %, de 9.202 a 9.159). La distribució entre escoles públiques i privades/concertades es manté constant, amb un lleuger predomini de l'educació pública (aproximadament, un 62 %). També s'observa un increment en el nombre d'alumnes en centres d'educació especial, que passen de 100 a 114, la qual cosa pot indicar una millor detecció i atenció a les necessitats educatives especials i la promoció d'una educació més inclusiva per a tots els infants i adolescents de la ciutat (figura 5).

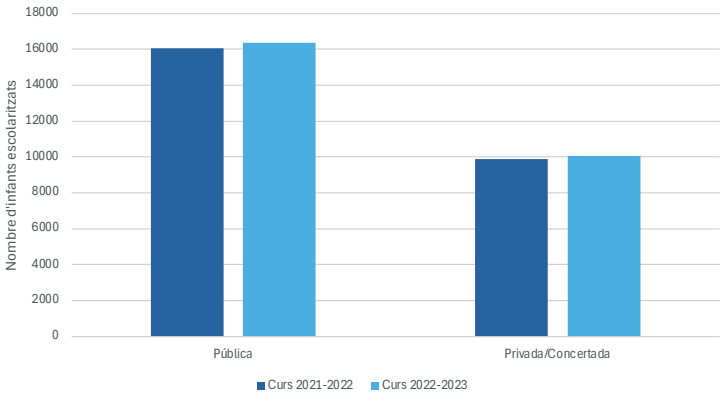


Figura 5a. Alumnes escolaritzats de 0 a 17 anys per modalitat —pública vs. privada/concertada.
Elaboració pròpia a partir de les dades del padró.

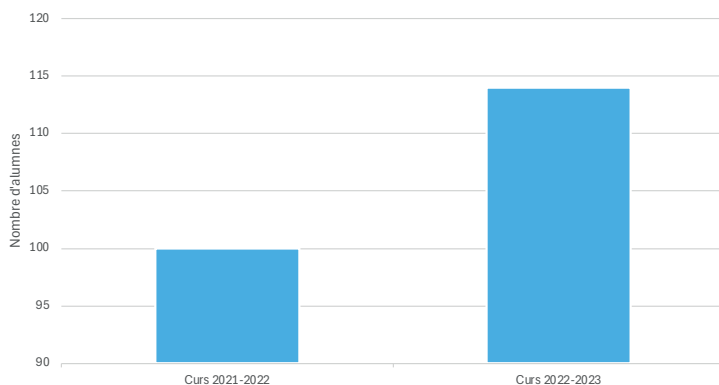


Figura 5b. Alumnes escolaritzats de 5 a 17 anys en centres d'educació especial.
Elaboració pròpia a partir de les dades del padró.

Accions per a la infància i l'adolescència

L'Ajuntament de Lleida ha desenvolupat, durant el període analitzat, un ampli ventall de projectes educatius i de lleure adreçats a infants i adolescents de 0 a 16 anys (vegeu taula 2). Aquests projectes s'estructuren al voltant de diversos objectius específics, com el suport educatiu, el temps de cura, la conciliació familiar, el lleure i la participació comunitària. En l'àmbit del lleure educatiu i la conciliació familiar, s'han desplegat diversos programes com "Estiu de joc" i els casals de Nadal i Setmana Santa, adreçats a infants de 3 a 12 anys, que ofereixen activitats durant les vacances escolars. També destaca el projecte "+ Temps x tu", que proporciona activitats en horari extraescolar i caps de setmana, donant resposta a les necessitats de conciliació de les famílies. Finalment, les ludoteques municipals, adreçades a infants de 0 a 12 anys, garanteixen un accés regular i estructurat al lleure educatiu, amb propostes educatives i lúdiques adaptades a les diferents franges d'edat.

Taula 2. Projectes educatius i de lleure dirigits a la infància i l'adolescència per edat i temàtica.

Nom del projecte	Edats dels destinataris	Temàtica del projecte
Estiu de Joc	De 3 a 11 anys	Lleure educatiu
Casals Nadal i Setmana Santa	De 3 a 12 anys	Lleure
Plenari de la Infància i l'Adolescència de Lleida	De 10 a 16 anys	Participació
Projecte + temps x tu	De 3 a 12 anys	Lleure educatiu i conciliació familiar
Ludoteques Municipals	De 0 a 12 anys	Lleure educatiu
Programa 'Educació a l'Abast'	De 0 a 16 anys	Diverses temàtiques
Mentoria Socioeducativa	De 12 a 16 anys	Prevenió ABS i AEP
Referents educatius d'èxit	De 10 a 16 anys	Prevenió ABS i AEP
Tallers de Suport i Acompanyament Educatiu	De 3 a 16 anys	Suport i acompanyament educatiu
Oportunitats educatives més enllà de l'escola	De 3 a 16 anys	Lleure educatiu (i familiar)
Estiu Petits	De 1 a 2 anys	Lleure educatiu (i familiar)
Accions comunitàries	Totes le edats	Lleure educatiu (i familiar)

En suport educatiu i prevenció de l'absentisme i en el marc del PEE s'han desenvolupat programes com Mentoria socioeducativa i Referèxit, dirigits a estudiants de 10 a 16 anys, centrats en el reforç acadèmic i l'acompanyament escolar. També des del PEE els programes Tallers de suport i acompanyament educatiu i Oportunitats educatives més enllà de l'escola amplien les possibilitats d'aprenentatge a infants i adolescents de 3 a 16 anys en horari no lectiu, especialment durant l'estiu. A més, el Plenari de la Infància i l'Adolescència de Lleida fomenta la participació de nens i joves en la presa de decisions municipals. Finalment, les accions comunitàries, impulsades en el marc del Pla educatiu d'entorn, impliquen famílies i escoles en projectes col·lectius. Aquesta xarxa de serveis reflecteix una planificació orientada a garantir la igualtat d'oportunitats educatives i el suport social a infants i adolescents a Lleida.

Entre els anys 2021 i 2022 l'Ajuntament va oferir un total de 33 serveis i programes culturals adreçats a la infància i adolescència. Aquesta xifra representa l'oferta més elevada de programació pròpia del consistori en l'àmbit de l'oci, la cultura i el temps lliure per a la població infantil i juvenil registrada des de l'elaboració del primer informe de l'Observatori. En l'àmbit esportiu, s'han implementat anualment 5 programes de caràcter ampli, cadascun dels quals integra diversos projectes específics. Aquests programes estan orientats a la promoció de la pràctica esportiva entre la població infantil i juvenil de la ciutat. Així mateix, el nombre de recursos i serveis que promouen la participació infantil i juvenil a la ciutat —el Consell Assessor Municipal d'Infància i Adolescència de Lleida, el Consell Escolar Municipal, el Plenari de la Infància i l'Adolescència— s'ha mantingut en el període 2021-2023. Concretament, l'Ajuntament va impulsar un total de 10 projectes i recursos al llarg de l'any 2022, amb l'objectiu de fomentar la implicació activa d'infants i adolescents en els processos de presa de decisions municipals. L'any 2023, aquesta oferta es va concretar en 9 projectes i recursos, mantenint així una línia continuïsta en la promoció d'espais i mecanismes que contempen la participació de la població infantil i juvenil en la vida pública de la ciutat.

L'any 2023, els serveis socials d'atenció primària de Lleida van atendre 14.288 famílies, un increment del 16,75 % respecte al 2020. D'aquest total, 3.529 famílies tenien infants o adolescents de 0 a 18 anys, xifra que representa una disminució del 4,05 % en comparació amb l'any 2020. Les principals problemàtiques identificades entre les famílies ateses van ser els ingressos insuficients (831 casos), l'endeutament (617 casos), i les dificultats en les relacions familiars o socials (169 casos). També es van detectar casos relacionats amb problemes d'integració social (117) i manca de serveis bàsics o subministraments (97).

D'altra banda, l'Equip d'Atenció a la Infància i l'Adolescència (EAIA) va gestionar 655 expedients durant el 2023, la xifra més elevada des que hi ha registres a l'Observatori, superant els 580 casos del 2019. Aquesta tendència sostinguda a l'alça des de l'any 2012 reflecteix un augment progressiu de les situacions de vulnerabilitat que afecten infants i adolescents. Davant d'aquest escenari, es fa palesa la necessitat de reforçar les accions preventives i els suports a les famílies per garantir el benestar infantil i adolescent.

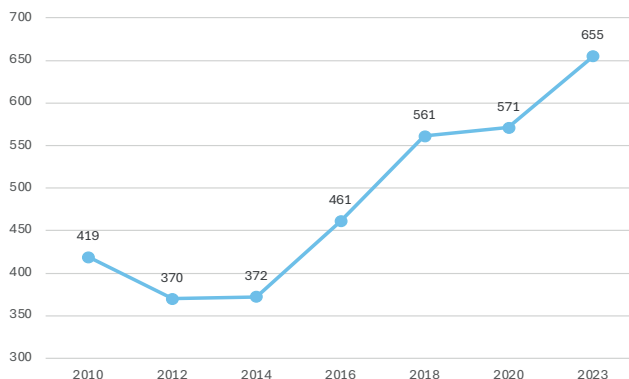


Figura 6. Evolució del nombre de casos gestionats per l'EAlA. Elaboració pròpia a partir de les dades facilitades pels serveis socials.

Situació de la salut mental

Segons la informació de la memòria de 2023 del Servei Català de la Salut (Regió Sanitària Lleida), s'ha registrat una elevada demanda tant en l'àmbit hospitalari com en l'ambulatori. En total, s'han produït 1.612 hospitalitzacions psiquiàtriques, que reflecteixen la necessitat d'ingressos per trastorns greus o crisis agudes. Paral·lelament, l'atenció ambulatoria ha estat el principal recurs assistencial, amb 24.692 visites d'infants i adolescents, fet que indica una presència significativa de problemàtiques de salut mental en totes les franges d'edat.

Per fer front a aquesta realitat, la ciutat de Lleida disposa de diversos recursos especialitzats en salut mental i protecció infantojuvenil, amb una capacitat total de 75 places distribuïdes en quatre serveis principals. L'Hospital de dia infantojuvenil, amb 35 places, ofereix tractament intensiu per a infants i adolescents amb trastorns de salut mental que no poden ser atesos adequadament en un règim ambulatori. Aquest dispositiu es divideix en un hospital de dia per a adolescents (12-18 anys) i un hospital de dia per a prepubèrs (5-12 anys), i inclou grups de tractament específics. Acompanyam Lleida, amb 20 places, és un recurs residencial per a infants i adolescents amb trastorns mentals greus d'elevada complexitat clínica, que ofereix tractament psiquiàtric, psicològic i de rehabilitació en un entorn terapèutic intensiu.

L'any 2023 els motius més freqüents de consulta en població infantil i juvenil inclouen trastorns del neurodesenvolupament, ansietat i trastorns relacionats amb la por, trastorns vinculats a traumes i factors d'estrès, trastorns depressius i problemes de conducta i impulsivitat. Aquestes dades evidencien la rellevància de l'atenció a la

salut mental en la població jove i la necessitat de reforçar els recursos disponibles per abordar aquestes problemàtiques de manera eficient i preventiva.





PERSPECTIVES SOBRE L'ESTAT DE LA INFÀNCIA I L'ADOLESCÈNCIA

EDUCACIÓ

En l'àmbit de l'educació, l'anàlisi de les contribucions dels infants, adolescents, famílies i experts en aquest informe ha permès sintetitzar en dos aspectes les seves reflexions: aquelles relacionades amb l'entorn d'aprenentatge dels NNA i aquelles vinculades amb la seva inclusió.

Entorn d'aprenentatge

Els participants consideren que l'escola representa l'eix fonamental de l'aprenentatge per als infants i adolescents de Lleida, no només com a espai acadèmic sinó també com a entorn essencial per a la socialització i el desenvolupament personal. En concret, els joves revelen la necessitat de diversificar els seus usos, així com les metodologies d'aprenentatge.

Fragment de veu d'una jove: *A l'institut hi passem moltes hores cada dia. És l'espai on aprenem. A vegades sembla que només existeixi l'aula i els deures. Hi ha moments en què necessitaríem espais on poder expressar com ens sentim, compartir idees o simplement tenir converses més enllà del que ens marca el professor.*

Per avançar cap a un model educatiu més integral, els participants consideren que resulta essencial ampliar els espais d'aprenentatge més enllà de l'aula i que l'educació ha de ser entesa com un procés dinàmic que transcendeix els límits escolars i es connecta amb la comunitat i la família. Aquesta visió s'alinea amb el PEE, que promou una educació arrelada al context social, i el PEC, que considera la ciutat com un espai d'aprenentatge continu. Els experts consultats esmenten la necessitat de continuar fomentant la creació d'espais comunitaris que facilitin l'aprenentatge no formal i informal. Per exemple, l'obertura de patis escolars fora de l'horari lectiu, la transformació d'espais públics en zones de trobada i la incorporació d'activitats lúdiques i creatives a l'espai urbà poden contribuir, segons els experts, a aquest objectiu.

Fragment de veu d'un expert: *És important ser conscients que un entorn educatiu positiu repercuteix en les persones que hi viuen. El dia a dia, potser, no ens permet gaudir gaire de la ciutat; per això és important disposar d'espais que fomentin aquests entorns positius. En aquest sentit, havíem plantejat espais esportius, espais de relació amb les famílies i també espais per a joves.*

Així mateix, enfatitzen que potenciar l'adaptació d'aquests espais a la climatologia local permetria garantir-ne l'accessibilitat al llarg de l'any, i es fomentaria el joc, la socialització i la resolució de conflictes en entorns segurs i estimulants.

En aquesta mateixa línia, els joves consultats consideren que la configuració dels centres escolars també pot evolucionar cap a un model més flexible i polivalent. Posen de manifest la importància de fomentar la creació de zones multifuncionals dins de les escoles, com espais per a la lectura, l'estudi acompanyat, els tallers creatius i el treball en grup, per respondre així a les seues necessitats. Davant d'aquesta idea, els experts aposten per seguir amb la integració de serveis complementaris dins de l'entorn escolar —com el suport psicoemocional, l'assessorament social i els espais de trobada entre docents, famílies i alumnat—, ja que facilita un acompanyament més holístic de l'educació.

Pel que fa als recursos disponibles, es detecten petites diferències en l'accés. Alguns infants i joves esmenten la necessitat d'ampliar el nombre i la qualitat dels espais que disposen per estudiar o llegir, especialment en alguns barris, fet que pot incidir positivament en el seu rendiment acadèmic. La recuperació de sales de lectura municipals i la creació d'espais específics per a adolescents amb un enfocament educatiu es presenten com a estratègies per millorar aquest desequilibri i garantir la igualtat d'oportunitats. Aquestes accions reforcen l'objectiu del PEE de crear un ecosistema educatiu que integri els diferents agents socials en la formació d'infants i adolescents.

Les persones consultades consideren que les escoles bressol municipals de Lleida són un recurs fonamental en aquest context, ja que acullen infants del primer cicle d'educació infantil i tenen com a objectiu principal contribuir a la seua educació en col·laboració amb les famílies. Aquestes escoles no només proporcionen un entorn segur i estimulant per als més petits, sinó que també es configuren com a espais versàtils que acullen diferents tipus d'activitats. A més, representen una oportunitat per ampliar les opcions destinades als infants de 0 a 3 anys, oferint propostes adaptades a les seues necessitats i fomentant la interacció entre famílies en un entorn proper i acollidor. Aquest enfocament educatiu afavoreix la creació de sinergies amb la xarxa municipal de ludoteques i altres espais de lleure, i generen una oferta complementària que respon a les diverses necessitats de les famílies. Els participants constaten que la integració de les escoles bressol en la planificació de les activitats familiars facilita l'accés a espais adequats per a l'activitat lúdica i educativa durant tot l'any, fet que promou el benestar infantil i reforça la conciliació familiar mitjançant opcions accessibles i de qualitat.

Fragment de veu d'una mare: *Per a nosaltres, l'escola bressol ha estat molt més que un lloc on deixar el nostre fill mentre treballem. Ens ha ajudat a sentir-nos acompanyats en la criança, a conèixer altres famílies i a participar en activitats que ens han fet créixer com a pares. És un espai proper, acollidor, i això ens dona molta tranquil·litat*

Finalment, els experts en infància i adolescència consultats consideren que la coordinació comunitària esdevé un element estratègic per potenciar una educació més oberta i participativa. La col·laboració entre escoles, famílies, equips docents i altres agents socials genera projectes compartits que fomenten la implicació de tota la comunitat en la millora dels espais i les metodologies d'aprenentatge.

Fragment de veu d'una experta: *Jo crec que s'ha de fer més treball comunitari, ja que això implica, necessàriament, un treball preventiu. Cal apostar per aquesta línia més comunitària i restaurativa, reforçant el paper de la comunitat. D'aquesta manera, es pot construir una xarxa més col·lectiva i cohesionada dins del mateix entorn comunitari.*

Per aquest motiu, els experts mostren la necessitat de prosseguir amb l'establiment d'un model de continuïtat educativa, que connecti l'educació formal amb les activitats extraescolars i els serveis socials, ja que assegura un acompanyament integral al llarg de les diferents etapes del desenvolupament infantil i juvenil. Aquesta estratègia s'inscriu plenament dins dels objectius del PEC, que aposta per una educació que es construeix col·lectivament i esdevé un motor de cohesió social.

Inclusió socioeducativa

L'accés equitatiu a l'educació i la garantia d'un entorn segur i respectuós són aspectes clau per al benestar i el desenvolupament acadèmic dels infants i adolescents. Els experts consultats destaquen positivament els esforços realitzats, tot i que assenyalen que la inclusió socioeducativa a Lleida continua sent un repte sobre el qual cal continuar treballant, ja que impacta en la quotidianitat de l'alumnat, especialment en termes de discriminació i desigualtats territorials. Les experiències recollides dels infants i joves que han participat en l'estudi evidencien situacions de discriminació basades en factors com el gènere, l'aspecte físic i l'origen socioeconòmic. Aquestes dinàmiques es manifesten tant en la interacció diària dins dels centres educatius com en les xarxes socials, el qual influeix en la percepció general sobre l'ambient escolar.

Fragment de veu d'un jove del Plenari: *Crec que hi ha molta gent que exclou. Sempre hi ha comentaris que poden fer mal, però molta gent ho fa només per sentir-se millor o fer-se el graciós. No s'adonen que això pot afectar emocionalment altres persones.*

En diferents moments de les sessions de creació d'infogràfies s'han identificat actituds greus que sovint estan normalitzades, com ara l'assetjament per raons d'aspecte físic o de gènere i la manca de respecte a la diversitat. Aquestes pràctiques, segons els mateixos joves, en ocasions queden invisibilitzades, però poden tenir conseqüències profundes en el desenvolupament emocional dels infants i adolescents. Utilitzar l'aspecte físic com a eina per fer mal —ja sigui mitjançant burles, sobrenoms despectius o comentaris constants— no només afecta l'autoestima de qui ho pateix, sinó que també perpetua un entorn de discriminació i exclusió.

Fragment de veu d'una jove del Plenari: *Sovint utilitzen el físic de les persones com a eina per fer-nos mal. Sembla que alguns es fixen només en això per atacar, i això afecta la gent.*

Aquestes situacions posen de manifest la necessitat de continuar implementant mesures concretes per promoure el respecte, la convivència i el bon tracte entre iguals en els espais educatius i comunitaris. Els experts assenyalen que la construcció d'un entorn segur requereix la implicació activa de la comunitat educativa i de les institucions locals. El foment de la seguretat comunitària i dels valors de respecte i diversitat ha de ser una prioritat en les polítiques públiques, en línia amb els objectius del PLIA, que defensa espais d'inclusió i de benestar per a tots els infants i adolescents.

D'altra banda, la desigualtat econòmica representa un repte important per garantir la igualtat d'oportunitats educatives per a tots els NNA. En aquesta línia els participants en l'estudi destaquen que alguns barris de Lleida, tot i tenir necessitats de creació, millora i actualització de recursos i infraestructures educatives existents, ja poden beneficiar-se d'iniciatives per millorar l'accés a activitats extraescolars i espais de

lleure educatiu, que són fonamentals per al creixement personal i acadèmic dels NNA. Enfrontar aquest repte pot contribuir a reduir les desigualtats i oferir a l'alumnat més oportunitats per desenvolupar-se plenament.

Fragment de veu d'una família: *A casa no sempre ens podem permetre apuntar els nens a activitats fora de l'escola, però quan s'ofereixen opcions accessibles al barri, això marca una gran diferència. Els nostres fills poden aprendre, jugar i fer amics, i nosaltres ens sentim més tranquils sabent que tenen aquestes oportunitats.*

A més, els participants en els grups de discussió han assenyalat la necessitat de conscienciar la societat sobre la importància de superar aquestes desigualtats, i hi ha un gran potencial per generar un canvi positiu, tot i que és un procés que requereix el suport i la implicació de tot el teixit social.

Finalment, els experts consultats destaquen que cal continuar avançant amb la inclusió socioeducativa i la participació significativa dels NNA, cap a una intervenció multidimensional que integri accions dins i fora de l'escola.

Fragment de veu d'un expert: *No ha de ser simplement una acció puntual, sinó una acció sostinguda i vinculada a la comunitat. Les intervencions han d'anar més enllà de respostes aïllades o temporals; han de formar part d'una estratègia a llarg termini que impliqui els diferents actors del territori: escoles, famílies, entitats socials, administracions i, sobretot, la ciutadania.*

En aquest àmbit, és imprescindible mantenir i reforçar els programes de sensibilització i prevenció de la discriminació, així com reforçar els espais de diàleg i participació que donen veu als infants i adolescents. Un exemple d'aquests espais és el Plenari de la Infància i l'Adolescència, on els infants i adolescents de Lleida reflexionen sobre els serveis municipals que tenen o voldrien i participen activament en els afers públics de Lleida, debatent i arribant a acords i consensos. Fora del centre educatiu, l'enfortiment dels espais comunitaris i la creació d'iniciatives que fomentin la convivència i la cohesió social poden contribuir a reduir les desigualtats i a construir un entorn més segur i acollidor per a infants i adolescents.

Has observat, vist o sentit alguna vegada a l'escola que algú fos tractat de manera injusta o diferent per alguna d'aquestes raons? Col·loca un gomet de color corresponent a la teva resposta.

#INF-edu

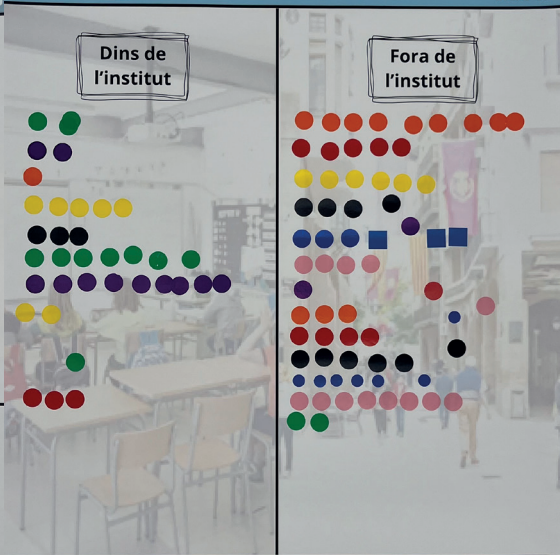


- **Verd:** Discriminació per gènere (diferències en el tracte entre nois i noies).
- **Vermell:** Discriminació per ètnia (tracte diferent segons l'origen o la cultura).
- **Blau:** Discriminació per aspecte físic (com l'altura, el pes, o altres característiques físiques).
- **Groc:** Discriminació per identitat de gènere (com et sents per dins sobre ser nen, nena o altre).
- **Taronja:** Discriminació per discapacitat (tracte diferent de persones amb discapacitats físiques, mentals o sensorials).
- **Rosa:** Bullying o assetjament (situacions en què una persona ha estat molestanda, intimidada o assetjada repetidament per una altra o altres).
- **Lila:** Exclusió social (situacions en què una persona ha estat deixada de banda o exclosa de grups o activitats).
- **Negre:** Altres motius de discriminació no inclosos en les categories anteriors.



Pensant en les següents accions que podem tenir amb els nostres companys/es, normalment a on passen més les experiències; a l'escola o fora d'ella?

#ADO-edu



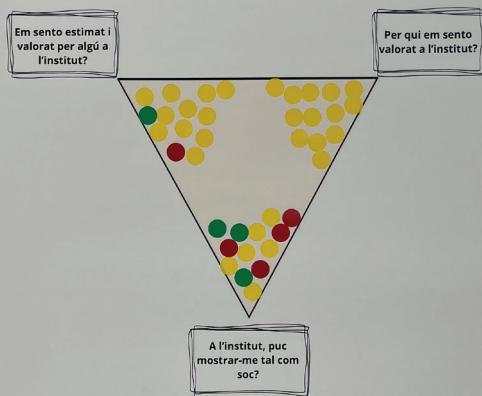
- **Compartir secrets o confidències**
- **Donar o rebre suport en moments difícils**
- **Identificar i realitzar projectes o activitats junts**
- **Explorar noves aficions o interessos junts**

- **Resoldre conflictes o malentesos**
- **Celebrar èxits o bons moments**
- **Reflexionar sobre com et sents.**
- **Riure amb companys/es**



A l'institut, com et sents...? Volem saber com et sents a l'institut respecte a l'estima, el suport i l'acceptació. Pensa en les persones i els moments del teu dia a dia a l'institut.

#ADO-edu



Em sento estimat i valorat per algú a l'institut?	Per qui em sento valorat a l'institut?	A l'institut, em sento acceptat i respectat tal com soc?
• Verd: Sí, sempre.	• Verd: Pels professors o tutors.	• Verd: Sí, sempre.
• Groc: La majoria de vegades.	• Groc: Pels companys/es de classe.	• Groc: La majoria de vegades.
• Vermell: Algunes vegades.	• Vermell: Pels conserges, monitors, cuiners, etc.).	• Vermell: Algunes vegades.
• Blau: Rarament o mai.	• Blau: No em sento valorat per ningú.	• Blau: Rarament o mai.



Volem saber com penses que aprens més coses noves. Mira aquests llocs i tria quin t'ajuda més a aprendre:

#ADO-edu



- **A CASA...** Quan estàs amb la teva família fent qualsevol activitat.
- **A L'INSTITUT...** Durant les classes, quan parles amb els/les teus/ves companys/es o mestres, o en activitats com ara l'esport o la música.
- **A LA CIUTAT...** Quan visites llocs com biblioteques, parcs, museus o participes en activitats fora de l'escola.



SALUT

En l'àmbit de la salut, els participants han realitzat comentaris, reflexions i contribucions que es poden agrupar en torn a quatre aspectes principals: l'alimentació, la salut mental, la salut ambiental i la salut digital.

Alimentació i nutrició

Els hàbits alimentaris dels infants i adolescents de Lleida mostren una clara discrepància entre les seves preferències individuals i les recomanacions de salut pública. Aquesta tensió reflecteix les dificultats que es presenten per aconseguir un equilibri entre els gustos personals dels joves i les opcions alimentàries més saludables. Tot i les recomanacions existents, els hàbits alimentaris dels NNA sovint no s'ajusten a les directrius sanitàries, la qual cosa posa de manifest la necessitat d'una major sensibilització i acció per part de la societat i les institucions en aquest àmbit.

Fragment de veu d'un expert: Hem de començar a incidir en com educar en alimentació des de fases molt inicials, fins i tot abans de l'embaràs. Això ens portaria a reforçar hàbits saludables de forma preventiva.

Els experts consultats han assenyalat que el consum sistemàtic d'aliments processats pot tenir efectes a llarg termini en la salut de la població infantil. L'augment de l'obesitat infantil a Lleida és una preocupació creixent pels experts, ja que està associada a un risc més gran de desenvolupar malalties cardiovasculars i trastorns metabòlics en l'edat adulta. Aquesta tendència posa de relleu la necessitat de reforçar la sensibilització i conscienciació amb estratègies educatives que vagin més enllà de la transmissió d'informació teòrica sobre nutrició. En aquesta línia, es destaca positivament els programes de salut, com "Salut i Escola", que a banda d'impulsar accions per a la prevenció de situacions de risc i l'atenció precoç de problemes de salut, treballen per millorar els hàbits alimentaris dels infants i adolescents de Lleida.

Els participants en l'estudi proposen que per afavorir una relació més positiva amb l'alimentació saludable, es segueixin realitzant iniciatives pràctiques dins dels centres educatius. Tallers de cuina, horts escolars i activitats interactives poden contribuir a despertar l'interès dels infants per opcions més equilibrades, establint un vincle directe entre els aliments i els seus beneficis per a la salut. Aquestes accions no només reforcen l'educació nutricional, sinó que també s'alineen amb els objectius del PEC, que promou la integració d'hàbits saludables dins de la comunitat educativa.

També s'exposa la necessitat de reforçar la col·laboració entre escoles, professionals de la nutrició, empreses de càtering i personal de cuina, per tal de dissenyar menús escolars tant saludables com alhora atractius als gustos infantils. Aquesta idea no només bene-

ficiaria els menjadors escolars, sinó que podria extrapolar-se a les llars si es treballa de manera coordinada amb les famílies. En aquest cas, el paper de la família en la configuració dels hàbits alimentaris és considerada com a fonamental. Per garantir una coherència entre l'escola i la llar, es recomana mantenir la implementació de tallers de cuina per a famílies, sessions informatives sobre alimentació i materials educatius que facilitin posar en pràctica una dieta equilibrada en el dia a dia. Així ho expressa una adolescent:

Fragment de veu d'una adolescent: *Si ens ensenyessin a cuinar coses sanes d'una manera divertida, potser ens agradaria més menjar-ne.*

Aquestes accions poden reforçar els missatges positius sobre nutrició i contribuir a una transformació sostenible dels hàbits alimentaris infantils. Així doncs, l'alimentació saludable no és només una qüestió individual sinó una responsabilitat compartida entre escoles, famílies i institucions. La promoció d'hàbits equilibrats i la millora de l'oferta alimentària escolar poden tenir un impacte positiu en la salut i el benestar dels infants i adolescents de Lleida, i consolidar un model educatiu que fomenti el benestar integral de la població jove.

Salut mental

Segons les dades recollides dels experts i joves, la salut mental dels infants i adolescents de Lleida s'ha convertit en una preocupació prioritària. L'ansietat, l'estrès acadèmic, la depressió i les fòbies socials han emergit com a problemàtiques centrals que impacten directament en el benestar emocional i la capacitat de socialització dels adolescents. Malgrat la creixent conscienciació sobre la importància d'aquestes qüestions, molts joves encara afronten aquestes dificultats en silenci, per por de ser jutjats o de no saber on trobar els suports necessaris. Aquesta realitat s'alinea amb els objectius del PLIA, que busca garantir l'accés universal a la salut integral dels infants i adolescents. De fet, un dels factors més rellevants detectats és l'elevada pressió acadèmica. Els joves han expressat que l'exigència per obtenir bones qualificacions i complir amb les expectatives familiars i escolars genera un nivell d'estrès alt, que en molts casos deriva en ansietat. Els efectes col·laterals inclouen insomni, pèrdua de motivació, dificultats de concentració i, en situacions més greus, episodis de crisi emocional o atacs de pànic. Aquestes crisis, que poden aparèixer de manera sobtada, poden interferir en l'assistència a classe i en el rendiment acadèmic.

Fragment de veu d'una adolescent: *Hi ha moments en què tot em supera. Les notes, els exàmens, les expectatives... Intento donar el millor de mi, però sento que mai és suficient. De vegades, no puc ni dormir pensant en tot el que he de fer.*

A més de l'estrès acadèmic, la depressió s'ha identificat com una problemàtica cada cop més habitual entre els adolescents de Lleida, amb una incidència més alta entre les noies. Sentiments de tristesa sostinguda, sensació de buit emocional i manca de motivació han estat descrits per molts joves, que sovint vinculen aquestes emocions a dificultats en la integració dins del grup d'iguals o a situacions de rebuig social. Aquestes vivències poden derivar en fòbies socials, evitació de la interacció amb companys i una retirada progressiva de les activitats quotidianes.

Fragment de veu d'un adolescent: *A l'institut sempre hi ha algú que sembla tenir-ho tot controlat, que encaixa perfectament. Però jo no em sento així. Parlar en públic m'espanta, intento passar desapercebut i, a vegades, prefereixo no anar a classe per evitar situacions incòmodes.*

Els experts que han participat en l'estudi han destacat la necessitat urgent de reforçar els recursos d'atenció psicològica, especialment en els centres educatius. Actualment, molts instituts de Lleida no disposen de psicòlegs escolars suficients per oferir suport a tot l'alumnat, fet que provoca que molts casos de malestar emocional passin desapercebuts fins que ja es troben en una fase avançada. Aquesta situació dificulta la detecció precoç i la intervenció oportuna. En aquest sentit, el PEE subratlla la importància d'un acompanyament integral que connecti el suport psicològic amb la realitat educativa dels joves. Però, mentre que alguns instituts tenen serveis de suport psicològic esporàdic, en molts casos aquest recurs no està disponible de manera sistemàtica, fet que limita l'accés a una atenció immediata. Aquesta situació es veu agreujada per la manca d'espais específics on els joves puguin gestionar moments d'angoixa o estrès sense interrompre completament la seua activitat acadèmica.

Pel que fa als docents, reconeixen un increment de situacions d'ansietat i estrès emocional entre l'alumnat, però expressen dificultats per intervenir-hi de manera efectiva. L'anàlisi dels grups de discussió amb professionals educatius mostra que els docents no es consideren prou formats per detectar senyals d'alerta o per gestionar crisis emocionals dins de l'aula, fet que pot endarrerir la derivació d'aquests casos cap a serveis especialitzats. Les famílies han aportat una perspectiva complementària, en assenyalar que les dificultats de salut mental dels adolescents sovint tenen un impacte directe en la dinàmica familiar. Les dades obtingudes dels debats amb pares i mares indiquen que moltes famílies detecten senyals d'alerta en els seus fills, però no sempre tenen les eines o del coneixement necessari per abordar la situació. Aquesta manca de recursos genera sentiments de frustració i impotència, especialment en els casos en què l'accés a l'atenció psicològica externa és limitat per raons econòmiques o territorials.

Finalment, s'ha constatat la importància de reforçar la comunicació i el diàleg entre adolescents, famílies i centres educatius sobre la salut mental, doncs se'gueix sent un dels principals obstacles per a una detecció i un abordatge efectiu d'aquests problemes. Els resultats de la recerca indiquen que una major comunicació, escolta i coordinació entre aquests agents podria facilitar la identificació precoç de casos de risc i millorar la resposta davant les necessitats emocionals dels joves. Per aquest motiu, entre els participants es proposen la creació d'un sistema de suport psicològic més sòlid i extens; l'impuls de programes de suport parental que reforcin la comunicació i el vincle entre pares, mares, nens, nenes i adolescents; o la promoció de les estratègies de relació família-escola, entre altres, per afavorir el benestar dels adolescents. Aquestes mesures tindrien un impacte positiu en el seu rendiment acadèmic i en la seua integració social, i assegurarien que cap infant ni jove es quedés enrere a causa de dificultats emocionals.

Salut ambiental

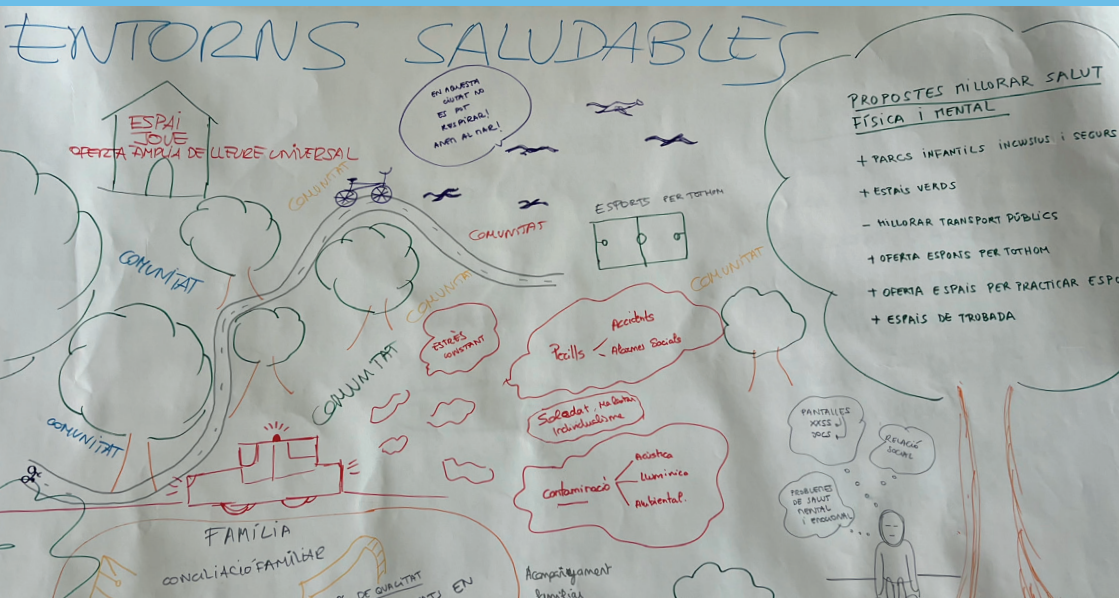
La salut ambiental ha emergit també com una qüestió que ha centrat la preocupació dels infants i adolescents de Lleida. La neteja dels carrers, la gestió dels residus en zones públiques i la necessitat de disposar d'espais verds són elements recurrents en les valoracions dels joves. Més enllà de la simple qualitat ambiental, aquestes qüestions es vinculen tant a la seua experiència quotidiana de la ciutat com al seu benestar emocional. En concret, els parcs i jardins són percebuts com a espais essencials per a la desconexió i la socialització, però molts adolescents consideren que es necessàri que millorin en la seva accessibilitat, qualitat i manteniment. En particular, s'ha expressat la necessitat d'ampliar i millorar el nombre i la qualitat dels espais verds, especialment en determinades zones de la ciutat. Aquesta necessitat s'associa amb una major sensació d'estrès i amb la dificultat de trobar llocs per relaxar-se fora dels entorns acadèmics o familiars.

Fragment de veu d'una família: La conservació del medi ambient és un dels primers elements de la salut, i més quan parlem d'infants que hauran de viure en aquest món molt de temps. Hem de fer tots els esforços perquè sigui un lloc habitable. Des de la ciutat, s'ha de promoure que hi hagi natura, espais verds i menys contaminació

Els experts coincideixen en la importància que aquests espais tenen per a la regulació emocional i el benestar psicològic. Per aquest motiu, posen en relleu el valor de continuar desenvolupant espais verds a la ciutat de Lleida. De fet, aquesta percepció també ha estat manifestada pels joves que han participat en la investigació, ja que comenten que quan disposen de llocs per desconnectar poden reduir l'ansietat, millorar l'estat d'ànim, reduir la sensació de pressió i fatiga emocional, i en definitiva mitigar els factors que poden contribuir a l'aparició de problemes com l'estrès o l'ansietat.

Un altre element destacat és la relació entre la percepció de neteja de l'espai públic i la connexió emocional amb la ciutat. Molts adolescents han expressat una certa desafecció envers determinades zones de Lleida a causa de la presència de residus o del deteriorament de l'entorn urbà. Aquesta situació no només afecta l'ús d'aquests espais, sinó que també pot influir en la manera en què els joves viuen la ciutat i en el sentiment de pertinença a la mateixa. No obstant, s'ha observat un interès per participar en iniciatives que contribueixin a millorar l'entorn. Alguns joves han expressat la voluntat d'implicar-se en accions comunitàries relacionades amb la sostenibilitat, tal com emergeixen en el Pla Jove Lleida 2022-2025 o les accions dirigides en el Plenari de la Infància i l'Adolescència de Lleida.

Finalment, la qualitat ambiental de l'espai urbà no es percep només com un factor extern, sinó com un element que incideix en la seua salut física i psicològica. Els joves associen la contaminació atmosfèrica i acústica amb un augment de l'estrès i una menor qualitat de vida. Aquesta relació entre entorn i benestar esdevé un factor clau per entendre la importància de la salut ambiental en el desenvolupament dels infants i adolescents de Lleida.



Salut digital

L'ús de les tecnologies digitals s'ha consolidat com un element central en la vida quotidiana dels infants i adolescents de Lleida. Les xarxes socials, els videojocs i la connexió constant amb dispositius electrònics han transformat les relacions socioemocionals i afectivosexuals, i han generat una experiència marcada per la dualitat polaritzada de considerar les tecnologies digitals una oportunitat o un risc. Les dades recollides dels tallers i grups de discussió realitzats reflecteixen aquesta doble percepció: mentre que per als joves la tecnologia és una eina essencial per a la comunicació i l'entreteniment, també es reconeixen els efectes negatius que pot tenir sobre la salut mental i el benestar general.

Els adolescents han admès que passen diverses hores al dia davant de pantalles, sovint sense ser plenament conscients de l'impacte que això té en el seu descans, el seu rendiment acadèmic i les seues relacions socials. Un patró recurrent és l'ús de dispositius electrònics fins a altes hores de la nit, fet que interfereix en la qualitat del son i pot afectar la concentració durant la jornada escolar. Aquesta situació no és percebuda inicialment com un problema per molts joves, sinó com una pràctica habitual i normalitzada dins del seu entorn social.

Els experts en infància i adolescència consultats han identificat una relació entre l'ús excessiu de la tecnologia i l'augment de trastorns com l'ansietat i la depressió entre els adolescents de Lleida. L'exposició constant a les xarxes socials genera una comparació contínua amb altres persones, la qual cosa pot derivar en inseguretats i una disminució de l'autoestima. En les discussions amb els experts s'ha observat que els infants i adolescents de Lleida poden sentir la pressió de mantenir una imatge acurada en línia, així com la preocupació per complir amb les expectatives socials associades a l'entorn digital. Aquesta situació podria influir en la seua autoimatge i el seu benestar emocional, i generar una necessitat de validació constant en els espais digitals.

Fragment de veu d'un expert: *Les xarxes socials ho potencien a un nivell bestial, ja no és només el malestar emocional que sempre hi ha hagut en l'adolescència, sinó que ara estan sotmesos a una pressió constant.*

Aquesta pressió es veu agreujada pel fenomen del ciberassetjament, una problemàtica identificada tant pels adolescents com pels experts en els tallers realitzats. Molts joves han compartit experiències en què comentaris ofensius, rumors o insults a les xarxes socials han tingut un impacte negatiu en la seua salut emocional. Aquest tipus d'assetjament es percep com més difícil de controlar que el presencial, ja que pot produir-se de manera anònima i estendre's ràpidament. Un element destacat en els grups de discussió ha estat la dificultat de comunicar aquest tipus de situacions als adults, per por a represàlies o a una manca de comprensió.

Malgrat aquests riscos, la percepció de les tecnologies digitals entre els infants i adolescents no és exclusivament negativa. Molts joves han ressaltat el paper de la tecnologia com una eina d'aprenentatge, de creativitat i de relaxació. En els tallers s'han compartit experiències en què les xarxes socials han estat un espai per descobrir nous interessos, accedir a recursos educatius o expressar-se artísticament. Aquest ús positiu de la tecnologia contrasta amb la preocupació expressada pels adults, fet que evidencia una diferència en la percepció sobre els seus efectes.

L'anàlisi de les dades recollides indica que, tot i que la tecnologia forma part del dia a dia dels adolescents, el seu ús no substitueix altres formes de socialització. Molts joves han destacat que prefereixen activitats com el temps en família, la lectura, l'esport o les trobades amb amics sense mediació digital, però reconeixen que la disponibilitat i la facilitat d'accés als dispositius sovint fan que passin més temps en línia del que inicialment preveien. Aquesta situació genera una sensació d'ambivalència, ja que, tot i identificar alguns efectes negatius de l'ús excessiu de la tecnologia, molts adolescents no perceben la necessitat de modificar els seus hàbits.

Pel que fa a l'entorn escolar i familiar, s'ha observat que existeixen dificultats en la regulació de l'ús de la tecnologia. Alguns docents han assenyalat que la implementació de normes clares sobre l'ús dels dispositius dins dels centres educatius no sempre és efectiva, ja que els adolescents troben formes de mantenir-se connectats de manera constant. Les famílies han expressat la preocupació per la dificultat d'establir límits saludables, especialment en un context en què les tecnologies digitals formen part de la vida acadèmica i social dels adolescents. Aquesta situació pot generar tensions en l'àmbit familiar, ja que molts pares i mares senten que no tenen prou eines per gestionar aquesta realitat de manera efectiva.

L'anàlisi d'aquestes dades posa de manifest la complexitat de la salut digital i la necessitat de comprendre-la des d'una perspectiva integradora, que tinguin en compte tant els riscos com les oportunitats que ofereix la tecnologia en la vida dels infants i adolescents. L'equilibri entre l'ús de les eines digitals i les activitats vivencials continua sent un repte en el dia a dia dels joves de Lleida, i configura una realitat en què la gestió del temps, la privacitat i el benestar emocional són factors clau en la seua experiència digital.

CULTURA, OCÍ I LLEURE

En l'àmbit de la cultura, l'oci i el lleure, les contribucions realitzades per les persones participants en l'estudi han destacat per vincular-se principalment amb dos aspectes: el desenvolupament d'activitats de lleure saludable i la realització d'activitats de lleure familiar.

Lleure saludable

En general, els participants reconeixen que l'oferta de lleure per a infants i adolescents a Lleida té un gran potencial de desenvolupament. Tot i l'augment d'activitats impulsades en els darrers anys, es valora l'oportunitat d'ampliar encara més les opcions d'oci adaptades a les necessitats dels infants i adolescents de la ciutat. Els resultats de l'anàlisi reflecteixen l'interès dels joves per tenir més espais on socialitzar de manera segura i divertida, amb activitats accessibles per a tothom. Aquesta demanda posa en relleu la voluntat de continuar enriquint l'oferta lúdica i fomentar un lleure inclusiu i diversificat. Així doncs, els adolescents han expressat el desig de disposar de més espais recreatius adaptats a la seua edat. Entre les propostes realitzades pels joves, hi ha la creació de sales de jocs equipades amb ordinadors i videojocs, així com espais de trobada dinàmics, com cinemes o centres comercials amb activitats específicament dirigides als joves. També es remarca la possibilitat d'ampliar les opcions d'oci nocturn o de cap de setmana. Aquesta necessitat ja ha estat recollida en informes anteriors de l'Observatori, on s'apuntava la necessitat d'ampliar les activitats d'oci i lleure específiques a joves d'entre 12 a 16 anys, així com en el PLIA, cosa que reforça l'oportunitat de seguir treballant en iniciatives que responguin a aquestes inquietuds i promoguin un lleure divers i accessible.

Fragment de veu d'una jove: *Ens agradaria tenir més llocs on poder quedar amb els amics, fer activitats o simplement passar una estona sense haver de sortir de la ciutat. A vegades sembla que no hi ha res per fer per a la nostra edat.*

Els infants, per la seua banda, han ressaltat el valor de tenir més zones recreatives a l'aire lliure que fomentin el joc i el contacte amb la natura. Tot i que reconeixen l'existència de nombroses zones verdes a la ciutat, consideren que encara hi ha marge per potenciar espais esportius i centres culturals amb activitats més accessibles. Aquest interès posa de manifest l'oportunitat de seguir ampliant i diversificant les opcions de lleure per als més petits, promovent entorns que estimulin el joc, la creativitat i la connexió amb l'entorn natural. Els experts en educació i lleure ressalten la importància de disposar d'infraestructures que fomentin la pràctica d'activitats físiques i recreatives sense cost.

Tal com recull el PEC, els espais de lleure educatiu contribueixen al desenvolupament integral dels infants i adolescents, oferint-los oportunitats d'aprenentatge i socialització en un entorn lúdic i saludable. En aquesta línia, s'ha valorat la creació i millora d'espais esportius gratuïts, així com l'adequació de les pistes existents per optimitzar-ne les condicions. Un aspecte destacat és la necessitat de millorar la il·luminació en determinades instal·lacions, cosa que permetria ampliar-ne l'horari d'ús, facilitar-hi l'accés a més persones i augmentar la percepció de seguretat. Aquestes millores contribuirien a reforçar el paper de l'esport i el lleure com a elements clau per al benestar d'infants i adolescents.

Fragment de veu d'un expert: *Hi ha famílies que no poden pagar segons quin tipus d'activitats. Per això seria interessant impulsar espais esportius gratuïts, pistes ben il·luminades que permetin utilitzar-se fins tard, i sales polivalents on es pugui estar sense cost.*

Un altre aspecte que emergeix de l'anàlisi dels resultats és la demanda d'espais de suport social, com biblioteques amb activitats gratuïtes o sales polivalents on els joves puguin reunir-se. Aquest tipus d'espais són percebuts com una oportunitat per socialitzar en un entorn segur i estructurat, reforcen el sentiment de comunitat i contribueixen al benestar emocional dels adolescents. Aquesta visió coincideix amb les propostes del PEE, que defensa una oferta d'oci inclusiva i accessible que afavoreixi la cohesió social i la igualtat d'oportunitats.

La redistribució geogràfica de les opcions de lleure realitzada els darrers anys es presenta com una oportunitat per continuar millorant l'equitat en l'accés a activitats de oci i lleure, també aquelles esportives i recreatives. En les zones perifèriques s'ha posat en relleu la necessitat d'ampliar i actualitzar les infraestructures i els recursos disponibles per tal de garantir que tots els infants i adolescents puguin gaudir d'espais de socialització i pràctica esportiva de qualitat. En aquest sentit, s'han proposat iniciatives com l'ampliació de l'ús de patis escolars fora de l'horari lectiu, una mesura que podria afavorir un lleure més accessible i proper, proporcionant un entorn segur i controlat per a la interacció i el desenvolupament d'hàbits saludables. Les instal·lacions esportives es reconeixen com un espai clau per al temps lliure dels joves, ja que fomenten no només l'activitat física sinó també la cohesió social.

Davant la percepció d'alguns infants i joves que l'oferta d'activitats i d'espais d'oci i lleure pot ser insuficient en alguns barris, es destaca l'impuls realitzat en els darrers anys per diversificar i distribuir la realització d'activitats d'oci i lleure en diferents punts de la ciutat, malgrat això segueixi comportant la necessitat de continuar apostant per la creació i actualització d'espais gratuïts i de qualitat per assegurar que tothom en pugui gaudir independentment del lloc de residència.

Pensant en les següents accions, normalment les fas sense tecnologia o amb tecnologia?

Sense tecnologia	Amb tecnologia
• Socialitzar • Realitzar activitats familiar • Jugar • Aprendre	• Relaxar-se • Crear activitats artístiques • Llegir • Fer Esport

A partir dels recursos que tens al voltant d'ón vols, pots dir-si n'hi ha suficients, entremig o no n'hi ha suficient?

Biblioteques Llocs on pots agafar llibres gratis per llegir-los i aprendre coses noves.	
Parcs. Zones divertides amb gronxadors, tobogans i llocs on pots jugar amb amics a l'aire lliure.	
Centres culturals. Llocs on es fan coses interessants com exposicions, activitats artístiques i altres coses divertides que et fan pensar.	
Esportaments associats. Llocs on pots fer exercici i jugar a esports com futbol, bàsquet o altres activitats divertides per mantenir-te actiu.	
Serveis Publics. Llocs on pots fer activitats organitzades per l'Ajuntament o altres entitats de la ciutat.	
Llocs de consum. Activitats i llocs on pots passar el temps i gaudir diversos amb el cinema, botigues, gimnasios, etcètera.	

Has compartit alguna vegada les teves activitats d'oci i/o temps lliure amb alguna persona amb diversitat de...? Col·loca un gomet de color corresponent a la teva resposta

SÍ	NO

Quantes opcions tenen a la ciutat els nens i les nenes de diferents edats per passar temps jugant i gaudint en el seu temps lliure?

Col·loca un gomet per cada lloc (any), tenint en compte que el centre significa cap opció i la punta moltes opcions per passar el temps jugant i gaudint el temps lliure.

Lleure familiar

El lleure familiar a Lleida té una base consolidada a través de serveis com la xarxa municipal de ludoteques, que ofereix espais educatius i lúdics de qualitat per a famílies amb infants d'1 a 12 anys. Aquestes ludoteques proporcionen un entorn d'educació en el lleure que facilita la trobada entre famílies, el desenvolupament dels infants a través del joc i el suport a mares i pares en el procés educatiu. Amb cinc centres distribuïts per la ciutat, aquestes instal·lacions ja representen un recurs valuós per a moltes famílies, especialment en els primers anys de vida dels infants. Tot i aquesta oferta, les famílies consultades han expressat la necessitat d'ampliar i diversificar les opcions de lleure per als infants de 0 a 3 anys, especialment en els mesos de condicions climàtiques extremes, quan les opcions d'oci a l'aire lliure es redueixen. L'anàlisi de dades recull que, en aquesta franja d'edat, la major part de les activitats de lleure es fan en l'entorn familiar, fet que reforça la importància de disposar d'espais adaptats i accessibles també per a les famílies.

Fragment de veu d'una família: *Seria molt positiu comptar amb més activitats per als infants de 3 anys, sobretot a l'hivern, quan les opcions a l'exterior són més reduïdes.*

Un altre aspecte destacat és la disponibilitat d'activitats durant el cap de setmana. Les famílies han assenyalat que en algunes ocasions es desplacen a municipis propers per trobar opcions de lleure familiar en aquest període. Aquest fenomen posa de manifest l'interès creixent que moltes famílies atorguen a les activitats d'oci i lleure, que busquen per comptar amb una oferta més àmplia i diversificada dins de la ciutat, que permeti aprofitar millor el temps en família sense necessitat de buscar alternatives a l'exterior.

L'anàlisi de les dades reflecteix que les famílies valoren positivament l'existència d'espais de trobada intergeneracionals on infants, adolescents i adults puguin compartir experiències en un entorn segur i estimulant. Aquest model de lleure reforça els vincles familiars i contribueix a la socialització i el desenvolupament dels infants des de les primeres etapes. A més, en la línia del PEC, es reconeix la importància de promoure activitats de lleure que integrin tota la família i afavoreixin la interacció entre avis, pares i infants en espais tant interiors com exteriors. Aquesta necessitat d'un lleure compartit i de qualitat s'alinea també amb els objectius del PEE, que impulsa un accés equitatiu a activitats culturals i lúdiques per a tota la població infantil. L'existència d'infraestructures com ludoteques, espais de joc a l'aire lliure i iniciatives culturals adaptades és percebuda com un element essencial per garantir el benestar familiar i oferir opcions de lleure adequades a les diferents etapes del creixement infantil.





PARTICIPACIÓ

En l'àmbit de la participació, les principals aportacions dels infants, adolescents, experts i famílies participants en l'estudi s'han organitzat al voltant de tres qüestions: la participació significativa, el seu lideratge i agència, així com la inclusió de tots els NNA en qualsevol procés participatiu.

Participació infantil i juvenil

Els infants, els adolescents, els experts i les famílies consultats destaquen la necessitat de continuar potenciant una conscienciació de la societat lleidatana sobre la importància de la participació dels NNA. La participació activa dels infants i adolescents en tots els àmbits de la seva vida és essencial per al seu apoderament i desenvolupament personal. Iniciatives com els plenaris escolars i els consells d'infants a Lleida, especialment impulsades en els darrers anys, han permès als joves expressar les seues opinions, necessitats i inquietuds. Segons els testimonis dels mateixos joves, participar en aquests espais els fa sentir valorats, reforça la seua autoestima i desenvolupa habilitats de lideratge i responsabilitat. No obstant això, tots els agents consultats insten a la revisió i el replantejament de les metodologies, eines i accions dirigides a la promoció i el desenvolupament de la participació dels infants i adolescents a la ciutat, per tal que les seues contribucions siguin tingudes en compte i esdevinguin en una participació significativa. Com ja s'apuntava en els informes anteriors, es demana transformar els mètodes i les estratègies a les necessitats actuals de la infància i l'adolescència i a les característiques de la societat i la realitat actual. Aquesta demanda està alineada amb el PEC, que proposa incorporar eines digitals per promoure una participació més accessible i representativa.

Infants i adolescents incideixen en el fet que, malgrat que se'ls ofereixen espais en els quals en principi se'ls ha d'escoltar, la influència de la seua veu en ocasions es perd pel camí, ja que, havent-los escoltat, es prenen les decisions des d'una mirada centrada en el punt de vista dels adults. Per tant, consideren que de vegades la seua opinió és accessòria i no es valora de manera suficient per a la presa de decisions. La repetida petició de ser escoltats acaba provocant un sentiment de desconexió i descontentament entre els adolescents i infants respecte a les persones que prenen decisions. Aquesta realitat es contraposa amb els principis del PLIA, que promou una ciutadania activa i una participació efectiva d'infants i adolescents. Infants, adolescents i experts reclamen que els infants i adolescents tinguin més autonomia i més protagonisme en les metodologies, eines i accions de participació ciutadana.

Fragment de veu d'un jove: Sovint es percep una certa distància entre la classe política i la ciutadania. Malgrat que es poden fer propostes en espais com el Plenari, la sensació general és que és difícil que aquestes s'acabin implementant a la pràctica.

Les propostes de millora reflecteixen les aspiracions de la comunitat i posen de manifest l'oportunitat d'ajustar millor les respostes institucionals a les necessitats reals de la infància i l'adolescència. Els experts consultats reconeixen que es duen a terme iniciatives de participació ciutadana, però assenyalen que els infants sovint no són protagonistes actius d'aquests processos. En aquest sentit, tant els experts com els mateixos infants destaquen la importància de reforçar l'accés dels més joves a la participació, no només facilitant espais de diàleg sinó també promovent una escolta activa per part dels adults. Potenciar la veu de la infància en la presa de decisions pot contribuir a una planificació més ajustada a les seues necessitats i alhora fomentar el seu sentiment de pertinença i corresponsabilitat dins de la comunitat.

Fragment de veu d'una experta: Els joves necessiten espais per reunir-se i fer activitats que els interessin sense generar frustració. La participació ha de ser real i activa i ha d'implicar a tothom en el procés.



Lideratge infantil i juvenil

Els experts consultats destaquen el gran potencial de la població infantil i adolescent de la ciutat de Lleida i la importància de proporcionar espais on puguin assumir un paper actiu en el desenvolupament de projectes comunitaris. Coincideixen en la necessitat de fomentar les habilitats de lideratge d'infants i adolescents, assegurant que la seua participació vagi més enllà de la consulta i es tradueixi en una influència real en la presa de decisions. En aquest sentit, es reivindica la implementació d'iniciatives de coproducció, codiseny i cogestió, que es presenten com una oportunitat per motivar i implicar infants i adolescents en processos participatius i comunitaris. Aquest enfocament no només reforça el seu sentiment de pertinença, sinó que també els dota d'eines per exercir un paper transformador a la ciutat.

Tots els agents consultats coincideixen en la importància d'incentivar el voluntariat i la responsabilitat comunitària entre infants i adolescents. Es proposa la creació d'espais oberts i dinàmics que, a més de facilitar la participació, fomentin la interacció i la col·laboració entre diferents grups d'edat. L'agència infantil i juvenil es reconeix com un actiu destacable de la ciutat, i es considera essencial potenciar-la mitjançant oportunitats de voluntariat comunitari. En aquesta línia, es proposa oferir als joves més opcions de gestió d'espais i activitats comunitàries, per promoure el seu lideratge i compromís social. Concretament, es destaca el paper dels adolescents com a referents i models per als més joves, tant per crear una xarxa de suport i aprenentatge mutu com per generar una imatge positiva cap a ells mateixos i cap la resta de la societat. A més, la transversalitat generacional es percep com una oportunitat per integrar diverses perspectives i enriquir els processos de participació. Aquest enfocament facilita la creació d'espais i moviments més inclusius i holístics, que responen a les necessitats de tota la ciutadania i reforcen els vincles comunitaris.

Fragment de veu d'una experta: *La idea és fomentar la cultura del respecte mutu, relacions interpersonals entre generacions i construir espais urbans que reflecteixin les necessitats i aspiracions dels joves.*

No obstant això, per organitzar accions de participació polivalents i interactives de manera efectiva, es considera fonamental disposar de recursos adequats i temps de preparació i d'una implicació coordinada de tots els agents implicats. En aquest sentit, tant experts com famílies destaquen la necessitat d'incrementar els recursos destinats a aquest àmbit per garantir una participació infantil i juvenil que tingui una influència real en les institucions locals, tal i com es ve impulsat els darrers anys. L'organització d'activitats de participació significatives, en què les decisions preses amb la veu de la infància i la joventut tinguin un impacte tangible, requereix una planificació curosa i estructures que facilitin aquesta interacció de manera eficient. A

més, adaptar els mecanismes d'escolta i de participació a les diferents etapes del desenvolupament infantil i adolescent és essencial perquè puguin expressar-se lliurement i ser compresos adequadament. Això implica la necessitat de comptar amb recursos materials i humans especialitzats per garantir processos inclusius i efectius. Per aquest motiu, experts i famílies subratllen la importància de destinar recursos suficients per consolidar una perspectiva alineada amb la Convenció sobre els drets de l'infant, per assegurar que la veu de la infància i la joventut sigui reconeguda i tingui un paper actiu en la construcció de polítiques i iniciatives locals.

Inclusió infantil i juvenil

La participació infantil i juvenil a Lleida es consolida com un procés inclusiu, comunicari i constructiu, en què la veu dels infants i adolescents s'integra en la vida col·lectiva de la ciutat. Els espais de participació ja existents, com el Plenari de la Infància i l'Adolescència, tenen com a objectiu arribar a totes les escoles i aconseguir una representació diversa de perfils, per afavorir una participació equitativa i accessible. Aquesta aposta per una participació activa s'alinea amb els principis del PEE, que promou la corresponsabilitat educativa i el dret de tots els infants a formar part de la construcció de la ciutat. Per aquest motiu, els experts coincideixen en la importància d'abordar la participació infantil des de quatre dimensions fonamentals: (I) espai, assegurant entorns segurs on puguin expressar-se lliurement; (II) veu, garantint que cada infant pugui manifestar les seues opinions; (III) audiència, fomentant l'escolta activa per part de la comunitat adulta, i (IV) influència, assegurant que les aportacions dels infants i adolescents tinguin un impacte real en la presa de decisions. Aquest enfocament inclusiu permet que la diversitat de la infància es reflecteixi en les propostes i accions que contribueixen a transformar la ciutat.

Fragment de veu d'un expert: *Tots els infants poden participar en la mateixa activitat; no creem activitats separades per als més vulnerables i per als altres, sinó espais compartits on tothom pugui aportar i formar part del procés*

Els espais de participació infantil i juvenil que disposa la ciutat fomenten la implicació activa a través de la proposta d'iniciatives obertes que promouen una actitud receptiva i d'escolta per part de tots els agents implicats. Malgrat aquesta realitat, els experts i famílies ressalten la importància d'entendre la participació com un procés col·laboratiu, en què infants, adolescents i adults treballin conjuntament per desenvolupar respostes adaptades a les necessitats de la comunitat. Aquesta visió posa en relleu la necessitat d'equilibrar moments de participació activa amb espais d'escolta reflexiva i assegurar que totes les opinions siguin valorades i considerades en la presa de decisions. Així, es podria potenciar i enriquir encara més el model de participació inclusiu de la ciutat, fet que reforçaria el sentiment de pertinença dels infants i adolescents i fomentaria una cultura de diàleg i corresponsabilitat dins de la comunitat.

Un dels aspectes destacats per adolescents és que perceben que les tecnologies digitals poden ser emprades com a eina de participació. De l'anàlisi de dades realitzat, s'identifica que consideren que s'extreu poc profit de les xarxes socials i altres eines digitals per fomentar la implicació juvenil en la comunitat. Plataformes com TikTok, Twitch o YouTube es perfilen com a espais clau per a la participació dels adolescents, ja que és allà on estan i on participen de manera més lliure i oberta en el seu dia a dia, doncs aquests espais digitals els permetrien expressar-se d'una manera més propera i natural. Aquesta demanda s'emmarca dins dels objectius del PEE, que fomenta la connexió entre educació, comunitat i eines digitals per enfortir la participació juvenil.

A més, una part significativa dels adolescents i infants consultats han manifestat sorpresa davant la varietat d'activitats organitzades per institucions i entitats locals. Tot i valorar positivament aquesta oferta, han assenyalat que moltes vegades desconeixien l'existència d'aquestes activitats per una manca de comunicació efectiva. Aquest mateix aspecte ha estat subratllat per les famílies, que han expressat dificultats per trobar informació sobre iniciatives de participació i lleure infantil i juvenil. La percepció generalitzada és que la comunicació d'aquestes activitats, especialment a través de canals digitals, es podria impulsar i fer-se de manera més accessible i efectiva.

En general, totes aquestes observacions reforcen la necessitat de continuar avançant cap a una participació més inclusiva, digitalitzada i propera als espais de socialització juvenil, amb la consolidació dels mecanismes de diàleg entre infants, famílies i institucions. D'aquesta manera garantir que totes les veus tinguin, si es el cas i com alternativa, l'oportunitat de contribuir activament en la construcció de la ciutat.

[illegible]

SERVEIS SOCIALS

Pel que fa a l'àmbit dels serveis socials els participants han realitzat comentaris, reflexions i contribucions que es poden agrupar en torn a quatre aspectes principals: universalisme, vinculació amb la ciutat, referència social i parentalitat.

Universalisme

Els serveis socials tenen un paper fonamental en la promoció del benestar infantil i adolescent a Lleida i s'han consolidat com un recurs accessible i integrador per a tota la ciutadania. Alineant-se amb els objectius del PLIA, el PEC i el PEE, aquests serveis han evolucionat cap a un model de treball coordinat amb els àmbits educatiu i sanitari, garantint una atenció integral i de qualitat per a infants, adolescents i famílies. Aquesta perspectiva inclusiva ha reforçat la cohesió social i està afavorint l'equitat d'oportunitats, assegurant que qualsevol infant pugui accedir als suports necessaris per al seu desenvolupament.

Els experts consultats valoren positivament el treball en xarxa que ja es duu a terme, en què diferents sectors i agents de la comunitat col·laboren per oferir una resposta més eficaç i ajustada a les necessitats dels infants i adolescents. També es valora molt positivament el nou model de treball que des de serveis socials s'ha impulsat per donar suport integral a les famílies. Aquest nou model permet detectar situacions de risc de manera participativa, preventiva i proporcionar un suport més flexible i adaptat a les necessitats de les famílies. La col·laboració entre serveis socials, escoles, centres de salut i entitats comunitàries, així com des de la universitat, s'està consolidant com una eina clau per millorar l'efectivitat de l'atenció i fomentar la inclusió de tots els infants en la vida social de la ciutat.

Un dels aspectes identificats en l'anàlisi és la necessitat de continuar avançant en la percepció ciutadana dels serveis socials com un recurs universal i no exclusiu per a situacions de vulnerabilitat. Famílies i professionals coincideixen en la importància d'ampliar la seua concepció cap a un model centrat en l'acompanyament, la mediació i el reforç de vincles comunitaris. Aquest enfocament ja es treballa en molts àmbits i reforça la visió dels serveis socials com a espais d'atenció contínua que promouen l'autonomia, el benestar i la inclusió social.

Fragment de veu d'una experta: *Els serveis socials han d'estar a l'abast de tothom, com ho estan l'educació o la sanitat. No poden ser concebuts només com un recurs per a situacions de dificultat, sinó com un suport per al desenvolupament de tota la comunitat.*

La percepció dels infants i adolescents sobre aquests serveis també reflecteix aquesta evolució. En les diferents sessions de debat, molts joves han expressat el desig d'una major visibilització de les accions que ja es duen a terme en aquest àmbit, ja que, en alguns casos, no són plenament conscients dels recursos disponibles per a ells i les seues famílies. Aquesta observació posa de manifest l'oportunitat d'enfortir la comunicació sobre els serveis socials i potenciar-ne la proximitat a infants i adolescents.

En general, l'anàlisi de resultats evidencien que els serveis socials estan avançant cap a un model de suport integral i preventiu, superant la visió tradicional de gestió de recursos i consolidant-se com un eix vertebrador en la construcció d'una ciutat més inclusiva i cohesionada. Aquest enfocament de proximitat i treball comunitari permet continuar millorant l'atenció a les famílies i els infants i garantir que ningú no quedi fora del sistema de protecció i suport social.

Vincles amb la ciutat

Tal com assenyalen els experts infància i adolescència de Lleida consultats, l'increment de famílies novingudes a Lleida ha generat un context de diversitat que enriqueix la ciutat, alhora que planteja nous reptes en termes d'integració i de cohesió social. Moltes d'aquestes famílies arriben sense vincles sòlids amb la comunitat, fet que pot dificultar el seu procés d'aculturació i participació en la vida ciutadana. La manca de xarxes de suport inicials pot generar situacions de solitud o aïllament, especialment entre els infants i adolescents, per als quals els vincles comunitaris són essencials en el seu desenvolupament social i emocional.

Fragment de veu d'un expert: *Hi ha famílies amb dinàmiques que generen solitud en els joves... La manca de vincles familiars i socials pot derivar en conductes problemàtiques.*

Davant d'aquesta realitat, els experts reconeixen el paper fonamental de les administracions públiques i les entitats socials en el foment de la inclusió i la participació comunitària. La col·laboració entre diferents actors —escoles, entitats de barri i serveis socials— es realitza per establir una xarxa de suport capaç de crear ponts entre les famílies i la comunitat. Aquesta tasca ja es desenvolupa en diversos àmbits, però es posa de manifest la necessitat de continuar enfortint el treball conjunt entre institucions i agents comunitaris per garantir una atenció més àmplia i efectiva.

Un dels aspectes que emergeixen en l'anàlisi és la percepció d'alguns adolescents sobre la segregació territorial dins de la ciutat. En diversos espais de debat s'ha expressat la sensació que algunes zones són percebudes com a més segures i pròsperes, mentre que altres barris tenen menys recursos i oportunitats. Aquesta percepció pot influir en el sentiment de pertinença i en la manera com els joves es relacionen amb el seu entorn.

Fragment de veu d'un adolescent: *Hi ha barris que semblen tenir més oportunitats i altres que tenen menys activitats i menys coses a fer. Això ens fa sentir que no tots tenim les mateixes opcions.*

Aquesta realitat subratlla la importància de continuar ampliant les iniciatives de cohesió comunitària, promovent activitats i espais que fomentin la interacció entre infants, joves i famílies de diferents àmbits i orígens. La diversitat cultural, econòmica i social de Lleida ofereix una gran oportunitat per reforçar els vincles ciutadans i promoure la convivència, mitjançant accions que connectin les persones i les famílies amb el conjunt de la ciutat.

En aquest sentit, els esforços ja realitzats per l'Ajuntament en activitats de cohesió comunitària són valorats positivament, però alguns joves consideren que aquestes iniciatives podrien tenir un impacte més significatiu si es desenvolupessin de manera més propera en els barris on es detecta una necessitat més elevada. Aquesta percepció subratlla la importància d'una planificació d'accions que respongui a les particularitats de cada zona o barri i garanteixi que les propostes s'ajustin a les necessitats reals de la comunitat. A més, reforçar els mecanismes de participació es presenta com una oportunitat per assegurar que les famílies i els joves es considerin una part activa en la construcció de la ciutat. Això permetria consolidar espais de diàleg i col·laboració en què la ciutadania pogués implicar-se de manera efectiva en el desenvolupament de projectes que afavoreixin la inclusió i el benestar col·lectiu.



Referència social

Els experts coincideixen en destacar que els serveis socials s'han consolidat com un punt de referència fonamental per als infants i adolescents de Lleida i han esdevingut una peça clau en la xarxa de suport a les famílies. Assenyalen la importància de reforçar aquest paper, especialment en un context en què es percep una pèrdua progressiva dels valors comunitaris i dels vincles socials tradicionals. Aquesta realitat, sumada a la diversitat cultural de la ciutat, pot generar situacions d'aïllament, particularment entre les famílies nouvingudes i/o les que es troben en una situació de vulnerabilitat.

Famílies i professionals subratllen que els serveis socials no només han de gestionar recursos, sinó que han d'exercir un rol actiu en la promoció de la cohesió social, impulsant iniciatives que facilitin la creació de xarxes de suport mutu entre la ciutadania. Aquest enfocament reforça la idea que la integració i el benestar comunitari passen per la connexió entre persones i la construcció responsable de relacions de suport a escala local.

Fragment de veu d'una experta: *Treballar amb els vincles familiars i oferir espais d'atenció terapèutica familiar és fonamental per prevenir problemes futurs.*

Els experts reivindiquen el treball que ja es duu a terme per fomentar aquestes microxarxes comunitàries, en què diferents agents —famílies, escoles, entitats i serveis socials— cooperen per crear un entorn més connectat i solidari. Aquest model, que promou espais de trobada i diàleg, facilita la convivència i permet que les famílies de diferents orígens culturals es vinculin amb la comunitat de manera natural i efectiva.

L'anàlisi de les dades recollides mostra que aquesta xarxa de suport té un paper especialment rellevant en la infància i l'adolescència, ja que els infants i joves necessiten entorns de referència estables on puguin sentir-se part activa del seu entorn. La creació d'espais comunitaris on els joves puguin expressar-se, compartir experiències i establir vincles positius amb altres infants i adolescents contribueix no només a la seua socialització sinó també a la prevenció de situacions de risc.

Aquesta perspectiva s'alinea amb els objectius del PAM, el PLIA i el PEC, que aposten per una visió més global i comunitària dels serveis socials, en què es prioritzi la participació, la mediació i el suport integral a les famílies. Els esforços ja existents en la creació d'espais d'acompanyament i de treball en xarxa han estat valorats positivament pels experts consultats, i es reconeix la importància de continuar avançant en aquesta direcció per garantir una ciutat més cohesionada i inclusiva. Així doncs, el repte futur és reforçar aquesta mirada comunitària i consolidar una xarxa social forta i resiliència, en què els serveis socials actuïn com un punt de connexió entre els diferents actors de la ciutat, assegurant que cap infant o adolescent es trobi en una situació de

desconnexió social o manca de suport.

Parentalitat i conciliació

L'anàlisi de dades qualitatives posa de manifest que els models de criança i les estructures familiars han experimentat una evolució significativa en els darrers anys, adaptant-se a nous reptes socials i a les necessitats canviants de les famílies. Aquesta transformació ha impulsat una mirada més global sobre la criança, en què la coresponsabilitat, el suport emocional i la promoció del desenvolupament infantil tenen un paper central. Experts i famílies destaquen la importància d'abordar aquest canvi amb una perspectiva que afavoreixi el benestar integral de tots els membres de la família.

Un dels aspectes més valorats que s'ha impulsat en els darrers anys en aquest àmbit és la promoció de la parentalitat positiva, un enfocament de criança que promou relacions saludables i constructives entre pares, mares, fills i filles, basat en l'establiment de vincles afectius sòlids, un entorn estructurat, l'estimulació i el suport, el reconeixement a les capacitats dels NNA i a una educació lliure de violència. Aquest model busca el desenvolupament integral dels infants i adolescents, fomentant a promoció de les competències parentals de les famílies, l'atenció a les necessitats dels NNA d'acord amb el context on aquests creixen. A Lleida aquesta perspectiva ja s'incorpora en diversos programes d'educació parental, i darrerament s'ha desenvolupat com una eina metodològica de treball amb les famílies des de serveis socials bàsics, i al seu torn, també s'està ampliant als serveis d'intervenció socioeducativa i altres recursos de la ciutat.

En aquest sentit, els professionals remarquen la importància d'adoptar un enfocament multidisciplinari en l'atenció a la infància i a la família, entenent que el benestar infantil depèn de la col·laboració de diversos agents i serveis. Aquesta visió ecològica de la criança integra el paper de les escoles, els serveis socials, la sanitat i les comunitats locals com a elements fonamentals en el desenvolupament dels infants. Aquest treball coordinat facilita una atenció més efectiva, que redueix l'aïllament de les famílies i promou la creació de xarxes de suport que reforcen la criança positiva.

Fragment de veu d'un expert: *Ens trobem famílies que arriben cansades, sense temps, i que no saben on recórrer per gestionar problemes quotidians de criança. Si existissin més espais de suport grupal —on poguessin compartir dubtes i rebre orientació— fariem molta prevenció.*

Un altre dels aspectes clau identificats en l'anàlisi és la necessitat d'afavorir la conciliació familiar i laboral, un repte recurrent en moltes llars. Famílies i experts coincideixen en el valor de garantir un accés ampli i equitatiu a activitats extraescolars, considerades un recurs essencial tant per al desenvolupament educatiu i social dels infants com per a la conciliació dels progenitors. La possibilitat d'accedir a activitats de qualitat, preferentment universals i gratuïtes, assegura que tots els infants, independentment de la seua situació socioeconòmica, puguin participar en experiències enriquidores i d'alt valor educatiu.

Aquest enfocament no només permet que els infants es beneficiïn d'espais de lleure i d'aprenentatge complementaris, sinó que també redueix l'estrès en les famílies, ja que facilita una organització més harmònica del temps i promou una conciliació saludable. La combinació d'una xarxa de suport familiar, serveis adaptats i opcions d'oci accessibles contribueix a millorar la qualitat de vida tant dels infants com de les seues famílies, a la vegada que reforça la cohesió social i el benestar general.



CIUTAT

Els experts, famílies i NNA consultats han realitzat valoracions de la ciutat que giren al voltant de la seguretat, la mobilitat i el sentiment de pertinença.

Seguretat

El PLIA subratlla la seguretat infantil com un dret fonamental i un element clau per al benestar dels infants i adolescents. En aquest context, és rellevant que alguns joves de Lleida expressin una preocupació per la seguretat en determinades zones, on perceben situacions d'inseguretat que afecta la seua vida quotidiana, especialment per a infants i adolescents que hi resideixen. En resposta a aquest repte, el PEC aposta per una ciutat en què totes les zones ofereixin entorns segurs i propicis per al creixement i desenvolupament infantil. Això implica reforçar estratègies que millorin la seguretat comunitària i promoguin espais de convivència on infants i adolescents puguin créixer en un ambient tranquil i protegit.

En la creació de contracartografies s'aprecia la percepció de risc i vulnerabilitat que alguns joves tenen en determinades zones de la ciutat (figura 7). Aquesta inquietud posa en relleu la necessitat d'impulsar accions que fomentin la seguretat i la convivència als espais públics, que garanteixin entorns on infants i adolescents puguin desenvolupar-se amb tranquil·litat i confiança. Per fer-ho, els experts suggereixen que s'han de continuar abordant aquestes preocupacions mitjançant polítiques públiques que promoguin la seguretat i el benestar, reforçant la presència de cossos de seguretat i programes comunitaris d'integració i prevenció. A més, com apunta el PEE, cal continuar impulsant en aquests barris iniciatives educatives i recreatives que fomentin la convivència i la prevenció de situacions de risc.



Figura 7. Contracartografia creada per joves Plenari de la Infància i l'Adolescència de Lleida.

Mobilitat

En quant a la mobilitat, experts i joves reconeixen que Lleida ha millorat en els darrers anys, les infraestructures i el transport urbà com ara els carrils bici i les senyalitzacions. No obstant, s'identifiquen oportunitats per continuar avançant cap a una mobilitat més inclusiva i sostenible. La voluntat de transformar la ciutat es fa evident en les seues experiències diàries i en les propostes que manifesten. Per exemple, el transport públic té un paper clau en el seu dia a dia, i la seua presència és valorada per la connectivitat que ofereix entre diferents punts de la ciutat. D'aquesta experiència quotidiana destaquen la necessitat d'ampliar la cobertura horària del transport públic, millorar algunes parades o estacions per fer-les més accessibles, o implementar millores en el sistema de geolocalització que permeten el seguiment del transport a temps real mitjançant aplicacions mòbils, especialment en les zones més perifèriques de la ciutat, on la freqüència de pas pot condicionar el desplaçament i participació dels joves en diferents activitats.

Fragment de veu d'una experta: *Alguns barris el bus no passa gaire sovint o a partir d'una certa hora ja no hi ha servei. Això fa que els adolescents que viuen lluny del centre no puguin quedar-hi al vespre per activitats culturals o de lleure.*

El creixement d'una consciència ambiental entre els joves es manifesta en la demanda d'alternatives de mobilitat sostenible. La bicicleta es presenta com una opció ideal per als seus desplaçaments diaris, però la necessitat de reforçar la xarxa de carrils bici i garantir una circulació segura esdevé una prioritat per a molts adolescents. Segons els joves, la millora de la mobilitat no només implica canvis infraestructurals, sinó també la conscienciació d'aquelles persones que utilitzen transport particular i per tal de promoure hàbits saludables, respecte a totes les formes de mobilitat i la reducció de la contaminació.

Fragment de veu d'una jove del Plenari: *Crec que hauria d'haver-hi més carrils bici segurs. Moltes vegades, si vas en bici pel centre, els cotxes no et respecten.*

D'altra banda, es posa de manifest l'interès dels adolescents per implicar-se activament en la transformació de la ciutat, fet que reflecteix el seu compromís i el desig de contribuir a un entorn urbà més adaptat a les seues necessitats. La voluntat de participar en processos de presa de decisions i de disposar d'espais adequats subratlla la importància d'incorporar la seua veu en la planificació urbana. La seua implicació activa representa una oportunitat per consolidar una ciutat més connectada, sostenible i atenta a les necessitats de tots els infants i adolescents. Fomentar la seua participació en el desenvolupament urbà no només reforçaria el seu vincle amb la ciutat, sinó que també impulsaria un model de ciutat més equitatiu, participatiu i amb una mirada de futur.

Sentiment de pertinença

Els joves mostren un interès actiu a participar en la transformació i millora de la ciutat. En aquest sentit, la necessitat expressada de disposar d'espais segurs i accessibles, especialment en horari nocturn, es destaca com un element que enfortiria el sentiment de pertinença i la vinculació dels joves amb la ciutat. Les seues propostes per millorar infraestructures, serveis i espais públics reflecteixen un desig de contribuir positivament al desenvolupament de Lleida.

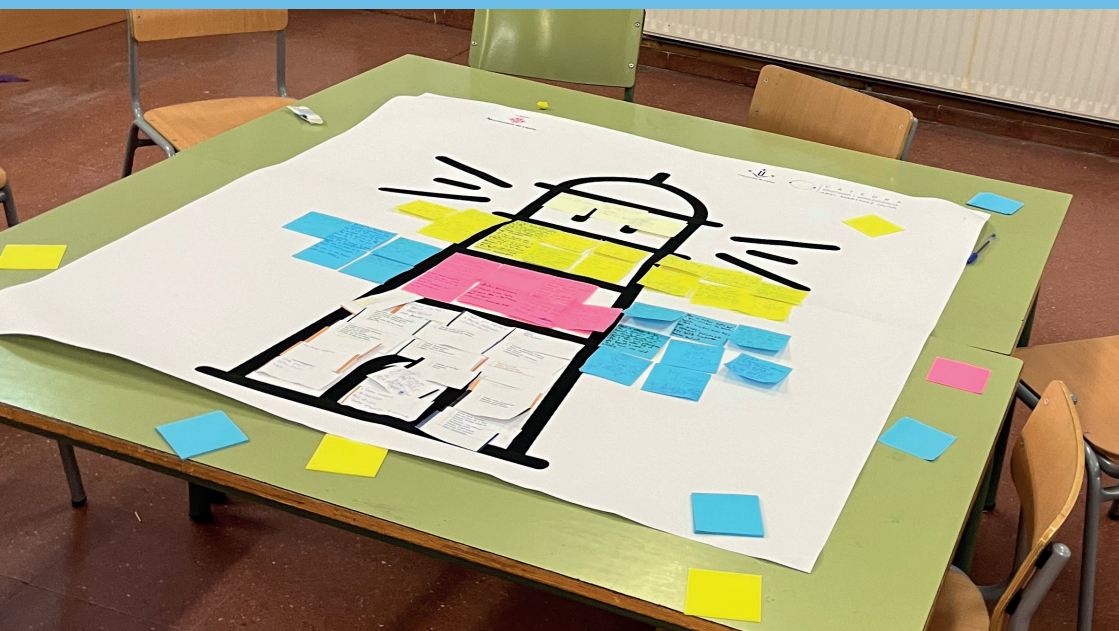
El PLIA, el PEC i el PEE coincideixen en la importància de fomentar el sentiment de pertinença dels infants i adolescents a Lleida. Aquest objectiu es pot assolir mitjançant iniciatives que connectin els joves amb el seu entorn, reforçant-ne la identitat cultural, impulsant la cohesió social i promovent la participació comunitària de manera activa. En aquest sentit, l'anàlisi de resultats posa de relleu algunes idees que es podrien impulsar.

En primer lloc, millorar l'oferta d'activitats i recursos educatius, culturals i socials podria jugar un paper clau en la construcció d'aquest vincle amb la ciutat, ja que facilitaria espais de trobada, d'aprenentatge i de convivència. Ampliar i diversificar aquestes opcions permetria que els infants i adolescents se sentin més implicats i valorats en el seu barri i comunitat. En segon lloc, potenciar programes d'interacció

entre barris suposaria aprofitar la oportunitat per enriquir les relacions socials, afavorir l'intercanvi d'experiències i reforçar el sentiment de comunitat. D'aquesta manera, es contribueix a crear una Lleida més cohesionada, inclusiva i dinàmica, on tots els infants i adolescents poden créixer i desenvolupar-se amb un fort vincle amb el seu territori i amb les persones que en formen part. En tercer lloc, potenciar encara més el Plenari de la Infància i l'Adolescència de Lleida, que ja exerceix un paper fonamental en aquest procés, oferint als infants i adolescents un espai estructurat per expressar les seues inquietuds i contribuir activament a la millora de la ciutat. Aquest espai permet canalitzar les seues veus i establir un diàleg directe amb les autoritats locals per afavorir una presa de decisions més alineada amb les necessitats i expectatives de la població infantil i adolescent.

Fragment de veu d'una experta: *És important tenir sentit de pertinença i entendre que formem part d'una comunitat. Els espais participatius han de ser diversos i representatius de tota la societat. Les persones han d'entendre des del principi quin és l'objectiu i què obtindran de participar.*

L'existència del Plenari demostra que la participació juvenil pot generar solucions efectives i reforçar el sentiment de pertinença i satisfacció amb la ciutat. La consolidació i ampliació d'aquest tipus d'iniciatives contribueixen a construir una Lleida més inclusiva, on els infants i adolescents no només són escoltats, sinó que també esdevenen agents actius en la transformació del seu entorn urbà.



LLEIDA A LA XARXA

L'anàlisi de l'ús de les xarxes socials a Lleida revela la creixent importància de l'espai virtual com a espai de representació i participació per a infants i adolescents. Aquesta part de l'estudi, basat en un enfocament netnogràfic, posa en evidència la manera com aquests col·lectius construeixen la seua identitat digital i expressen les seues percepcions sobre la ciutat. Les xarxes socials s'han convertit en un canal fonamental de comunicació, tal com reconeix el propi PLIA, que en subratlla la capacitat per fomentar la identitat cultural i el sentiment de pertinença. Aquest fenomen també està present dins dels objectius del PEC, que planteja la necessitat d'aprofitar les plataformes digitals per generar espais de connexió i diàleg intergeneracional, i es vincula amb el PEE, que identifica les xarxes socials com una de les eines que poden facilitar la participació activa i significativa dels joves en els processos de transformació del seu entorn.

L'anàlisi dels continguts digitals mostra que infants i adolescents tenen una presència diferenciada en l'entorn digital, la qual cosa suggereix dinàmiques de participació desiguals. A Instagram la infància està representada principalment per institucions públiques, amb publicacions que difonen activitats i esdeveniments sense generar espais de diàleg ni reflexió sobre les necessitats reals dels infants. Aquesta presència predominantment adulta en la construcció de la seua imatge digital reforça una percepció esbiaixada i normativitzada de la infància, en què es prioritza la visibilització d'experiències educatives i lúdiques, però sense incorporar les perspectives directes dels infants. En aquest sentit, la infància queda situada en un marc comunicatiu institucionalitzat que no permet explorar de manera crítica les seues vivències quotidianes ni les possibles limitacions que afronten en el seu entorn urbà.

Per contra, la representació de l'adolescència a les xarxes socials és molt més plural i diversificada, amb un alt grau d'autogestió per part dels mateixos joves. Mentre que X (Twitter) manté un predomini de continguts institucionals i una absència significativa de diàleg juvenil, TikTok i Instagram esdevenen espais en què els adolescents articulen discursos propis sobre la seua experiència a la ciutat. Aquesta producció de continguts posa de manifest una combinació d'afirmació identitària i de crítica social, en què conviuen, d'una banda, una forta vinculació amb la identitat lleidatana i, de l'altra, una expressió reiterada de les mancances urbanes, especialment en l'àmbit de l'oci juvenil.

Un dels elements més rellevants detectats en l'estudi és la manera com els adolescents utilitzen l'humor i la ironia com a mecanismes per vehicular el seu discurs sobre la ciutat. Aquest recurs comunicatiu, molt present a TikTok, permet als joves expressar la seua opinió i el seu descontentament amb certes limitacions de Lleida, especialment pel que fa a la manca d'espais adequats per al lleure. Aquesta crítica, tot i tenir un to desenfadat, evidencia una preocupació estructural sobre les possibilitats de socialització i entreteniment en el seu entorn.

La reiteració d'aquest discurs suggereix una experiència col·lectiva en què l'espai urbà és percebut com insuficient per respondre a les necessitats d'oci dels adolescents i reflecteix la seua voluntat de transformació en aquest àmbit.

L'ús de les xarxes socials no només permet als joves expressar la seua experiència, sinó que també els ofereix un espai de construcció d'identitat cultural i comunitària. En línia amb el PEC, aquestes plataformes esdevenen un mitjà per reforçar el sentiment de pertinença i la identificació amb l'entorn. Malgrat les crítiques recurrents a la ciutat, molts adolescents expressen un vincle emocional fort amb Lleida, reivindicant-ne la identitat i cultura en diferents publicacions. Aquesta dualitat entre la crítica i l'afirmació identitària posa de manifest la complexitat de la relació entre els joves i el seu espai urbà i suggereix la necessitat de generar espais de diàleg més efectius entre la ciutat i la seua població adolescent.

L'estudi també revela diferències en la manera com les institucions i els joves perceben l'ús de les xarxes socials com a eina de participació. Mentre que les institucions continuen utilitzant aquests espais com a canals de difusió informativa (figura 8), els adolescents els conceben com a espais d'expressió, construcció i interacció activa (figura 9). Aquesta desconexió entre la finalitat comunicativa de joves i adults, evidencia la necessitat de repensar les estratègies de participació digital, tal com planteja el propi PEE, que promou les xarxes com a espais clau per a la inclusió juvenil en els processos de presa de decisions. La presència institucional a les xarxes ha de transcendir la simple difusió de continguts i apostar per dinàmiques de diàleg real que permetin als joves expressar les seues necessitats i contribuir a la construcció del seu entorn.



Figura 8. Publicació de l'ajuntament de Lleida a la plataforma Instagram.



Figura 9. Publicació d'un usuari adolescent (@preachersoficial) a la plataforma TikTok.

Aquesta anàlisi posa en evidència que les xarxes socials no només són un espai de lleure per als infants i adolescents sinó també una plataforma fonamental per a la seua participació activa en la configuració de la ciutat. L'absència de discursos institucionals en les plataformes utilitzades pels joves i la representació limitada de la infància en els espais digitals gestionats per adults suggereixen la necessitat de repensar les narratives digitals sobre aquests col·lectius. La construcció d'una comunicació més inclusiva i representativa permetria una comprensió més àmplia de les necessitats dels infants i adolescents i facilitaria una interacció més fluida entre la ciutat i el seu jovent.





RECOMANACIONS

A partir del conjunt d'aportacions recollides dels experts, famílies, així com dels infants i adolescents consultats, es poden extreure les següents recomanacions, tenint en compte els resultats obtinguts tant a través de l'anàlisi quantitativa com qualitativa. Les recomanacions s'han estructurat en dues categories: les formulades pels infants i adolescents, basades en la seva pròpia anàlisi de les dades, i les desenvolupades pels investigadors de l'Observatori a partir dels resultats de l'estudi.

LA INFÀNCIA I L' ADOLESCÈNCIA DE LLEIDA RECOMANA...

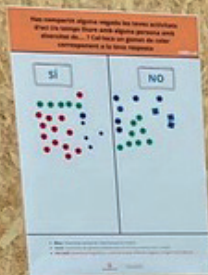
- Millorar la seguretat i el benestar de la ciutat mitjançant l'enfortiment de la presència de cossos de seguretat, la millora de la il·luminació en zones clau i la instal·lació estratègica de mesures de seguretat, sempre assegurant un equilibri adequat entre la seguretat pública i el respecte a la privacitat, que ajudi a crear un entorn més acollidor i de confiança i afavoreixi el benestar de la ciutadania, especialment la infància i l'adolescència.
- Fomentar una ciutat més verda i sostenible mitjançant l'ampliació dels espais verds, l'increment de la vegetació i la millora de la neteja urbana, promovent una major consciència ambiental entre la ciutadania. A més, es recomana la creació de més centres d'acollida per a animals de companyia i la implementació d'iniciatives que afavoreixin l'adopció responsable, contribuint a un entorn més naturalitzat i respectuós amb els animals.
- Promoure una ciutat més saludable i activa facilitant l'accés a una alimentació equilibrada i saludable per a tots. A més, es proposa crear més espais per a la pràctica esportiva en família, fomentant així el benestar físic i emocional de la comunitat i millorant la qualitat de vida de la ciutadania, especialment de la infància i l'adolescència.
- Fomentar una ciutat més inclusiva i empàtica creant espais segurs on l'adolescència pugui expressar-se lliurement i rebre suport en moments de canvi o creixement personal. Això contribuirà a enfortir el benestar emocional i la cohesió social, establint entorns de confiança i respecte on l'empatia i la comprensió siguin valors fonamentals per a la convivència.

L'OBSERVATORI RECOMANA...

Educació

- Mantenir les escoles obertes a la comunitat durant les tardes i els caps de setmana, afavorint l'accés a aquests espais a infants i adolescents, on es pugués combinar aprenentatge i convivència en un entorn segur i motivador. Aquestes iniciatives ajudarien a enfortir els vincles socials i familiars, tot fomentant el desenvolupament holístic i personal.
- Analitzar l'increment del nombre d'alumnes matriculats en centres específics d'educació especial tot i la legislació d'impuls a la inclusió educativa de l'alumnat amb diversitat funcional. Continuar impulsant una xarxa d'escoles inclusives per facilitar la col·laboració entre centres, l'intercanvi de recursos, bones pràctiques i formació específica per garantir que tots els infants, inclosos els que tenen necessitats educatives especials, tinguin accés al suport necessari per al seu èxit acadèmic i personal.
- Impulsar la perspectiva de gènere i interseccional en els centres d'educació primària i secundària a partir de la formació continuada dels docents d'aquestes etapes i de la conscienciació de l'alumnat envers la igualtat de drets, sense actituds discriminatòries per motius de gènere i orientació sexual.
- Avançar en la implementació d'espais de trobada periòdica entre docents i famílies per consolidar la relació entre escola i comunitat, fomentant espais de confiança i diàleg on es puguin compartir estratègies de suport per al desenvolupament acadèmic i emocional dels infants.
- Continuar garantint l'equitat en l'accés a les oportunitats educatives, amb una atenció especial als infants i adolescents en situació de vulnerabilitat. Cal seguir impulsant mesures de suport econòmic, logístic i d'acompanyament que assegurin la participació de tots els infants en les activitats formatives i de lleure, independentment de la seva situació socioeconòmica.





Salut

- Consolidar i ampliar iniciatives d'alimentació saludable per afavorir la promoció del benestar emocional i físic dels adolescents. És rellevant prosseguir amb la posada en marxa d'iniciatives com el programa "Salut i Escola", que apropa els serveis sanitaris als centres educatius i ofereix espais de confiança i privacitat.
- Continuar promovent estils de vida actiu i saludable, no sedentaris, per a infants i adolescent, ampliant el suport a les entitats esportives locals i la oferta d'activitats d'oci per a les famílies com alternatives saludables.
- Millorar i reforçar els mecanismes de suport a la salut mental de la infància i adolescència de la ciutat. Continuar ampliant i consolidant la presència d'equips interdisciplinaris en salut mental dins i fora dels centres educatius que permeti oferir un suport proper i accessible a les famílies, així com la detecció precoç, la reducció de la incidència i la millora en la gestió de situacions emocionals dels infants i adolescents.
- Aconsellar la sistematització de la recollida i anàlisi de dades de salut mental, tant des d'un enfocament quantitatiu com qualitatiu, davant la necessitat reiteradament detectada en els informes sobre l'estat de la infància i adolescència a la ciutat de Lleida.
- Abordar decididament la promoció de la salut digital dels infants, adolescents i les seues famílies, mitjançant estratègies i programes que promoguin l'ús crític i saludable de les pantalles, treballant no només habilitats instrumentals, sinó també la gestió i el respecte a la privacitat, la configuració de la identitat digital, el benestar emocional i psicològic, entre altres.

Oci i lleure

- Adaptar l'oferta d'activitats d'oci i lleure a les necessitats d'infants i adolescents de 12 a 16 anys, així com actualitzar els espais recreatius especialment en barris menys cèntrics, per tal de promoure la realització d'activitats alternatives enriquidores que fomentin el desenvolupament, la convivència i el benestar dels infants i adolescents de la ciutat.
- Ampliar l'oferta d'activitats familiars a l'aire lliure per continuar fomentant la cohesió social i el benestar familiar, afavorir el sentiment de pertinença i enfortir els vincles comunitaris i la qualitat de vida de les famílies, infants i joves.

- Potenciar l'oci educatiu per a infants i adolescents durant els caps de setmana, com tallers d'art, de ciència o d'esports, per promoure un aprenentatge actiu en un entorn lúdic.
- Estudiar la creació d'espais d'oci nocturn supervisats amb activitats adaptades, com concerts i competicions esportives, que ofereixin alternatives positives per als joves.

Participació

- Fomentar la participació real dels infants i joves de la ciutat, amb la promoció d'espais on els joves puguin assumir un paper actiu, contribuir la ciutat tot reforçant el seu sentiment de pertinença i ajudar-los a desenvolupar habilitats de lideratge i compromís social. A través d'iniciatives com el Plenari i el consell d'infants es poden realitzar grups de debat, assemblees juvenils, voluntariat o programes de mentoria, on nens, nenes i adolescents poden participar activament en la millora del seu entorn, a la vegada que adquireixen competències en treball en equip, gestió de projectes i presa de decisions.
- Diversificar els processos de participació per tal de fer-los més inclusius i realment participatius per a tota la infància i adolescència de la ciutat, també amb diversitat funcional, de diferents gèneres o de diverses cultures.
- Promoure l'agència i l'empoderament dels infants i adolescents de la ciutat a través de processos participatius vinculants. També, facilitar que les famílies puguin implicar-se activament en la presa de decisions municipals, enfortir el vincle entre ciutadania i administració local, conèixer els mecanismes de govern local, o facilitar l'intercanvi d'idees i garantir una millor comprensió de les necessitats dels infants i adolescents.
- Explorar la creació de plataformes i espais digitals en què joves i famílies puguin participar de manera més accessible i oberta, expressant idees, compartint necessitats i proposant millores per a la ciutat.

Serveis socials

- Garantir l'accés equitatiu i universal als serveis socials per ajudar les famílies de la ciutat, donant a conèixer el serveis que s'hi ofereixen, per exemple enfortint els punts d'atenció descentralitzats dels diferents barris o amb la creació d'una oficina d'atenció universal que proporcioni informació clara sobre ajudes educatives, suport emocional i ajudes econòmiques, entre altres.
- Desenvolupar programes d'acollida adaptats a famílies nouvingudes per facilitar-ne els processos d'integració i d'aculturació amb la comunitat local, mitjançant el suport lingüístic, assessorament en tràmits administratius i activitats per conèixer la cultura i els serveis municipals, gestió de grups de suport per a famílies nouvingudes i promoció de la convivència.
- Consolidar el nou model d'atenció integral a nens, nenes, adolescents i famílies en situació de risc implantat a serveis socials i als serveis d'intervenció socioeducativa que està permetent millorar la resposta a les necessitats dels infants i adolescents des de l'exercici de la parentalitat positiva. En aquesta línia, reforçar la coordinació i el treball en xarxa entre serveis socials, educació i salut per establir estratègies conjuntes que repercuteixin positivament en l'atenció integral i personalitzada dels infants, adolescents i les seues famílies.
- Impulsar programes de suport integral i conciliació per a famílies, millorant els serveis d'acompanyament social, laboral i emocional, així com facilitant mesures de conciliació dirigides a mares i pares o famílies monoparentals.

Ciutat

- Reforçar les accions dirigides a millorar els espais, la seguretat i la convivència de la ciutat, creant entorns més confiables i acollidors, especialment per a infants i adolescents, i potenciant la mediació comunitària i els programes de convivència veïnal que ajuden a prevenir conflictes i reforçar la cohesió social.
- Millorar els itineraris escolars protegits per afavorir la confiança de les famílies i garantir desplaçaments segurs per als infants i adolescents. Aquestes rutes, que ja inclouen zones de pas amb vigilància, punts d'acompanyament per a infants i adolescents i adaptacions de la senyalització viària, es podrien ampliar a altres formes de mobilitat ciutadana com

ara el patinet o la bicicleta, i reforçar amb campanyes de sensibilització sobre seguretat viària.

- Ampliar la xarxa de transport públic per facilitar l'accés a activitats educatives, esportives i culturals per a infants i adolescents, especialment en barris perifèrics, mitjançant l'ampliació de la freqüència en hores punta, la millora de la connexió entre línies i l'habilitació de parades més accessibles i amb zones d'espera segures.
- Continuar impulsant la mobilitat sostenible amb la creació de carrils bici segurs, la millora de les voreres i la implementació de zones de baixes emissions per millorar la qualitat de vida i reduir la contaminació. També, explorar la implantació d'un sistema de mobilitat pública adaptat per a famílies per facilitar el transport ecològic dins de la ciutat.

Aquestes recomanacions, adreçades a la infància i a l'adolescència, a les famílies i als agents implicats pròxim en la seua realitat (el professorat i els educadors; els professionals de la salut, el lleure i els serveis socials; les associacions i iniciatives veïnals i comunitàries, així com les institucions i administracions públiques), reclamen, de manera urgent i inajornable, una sensibilització, atenció i participació de tots els sectors, amb actuacions en diferents camps, així com una revisió de les recomanacions que fins ara no han estat escoltades en informes anteriors. L'Observatori recomana en conclusió abordar aquestes recomanacions de manera intersectorial i amb accions en tots els nivells, des d'una perspectiva potenciadora de les capacitats de la infància i de l'adolescència, involucrant-los en la planificació de les accions.

ELS INFORMES ANTERIORS



Primer informe sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida (anys 2009-2010)

Observatori de la infància i l'adolescència de Lleida

Observatori de la infància i l'adolescència de Lleida

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida
2n informe
2011-2012



Segon informe sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida (anys 2011-2012)

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida
3r informe
2013-2014



Tercer informe sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida (anys 2013-2014)

Observatori de la infància i l'adolescència de Lleida

Observatori de la infància i l'adolescència de Lleida

Observatori de la infància i l'adolescència de Lleida

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida
4t informe
2015-2016



Quart informe sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida (anys 2015-2016)

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida
5è informe
2017-2018



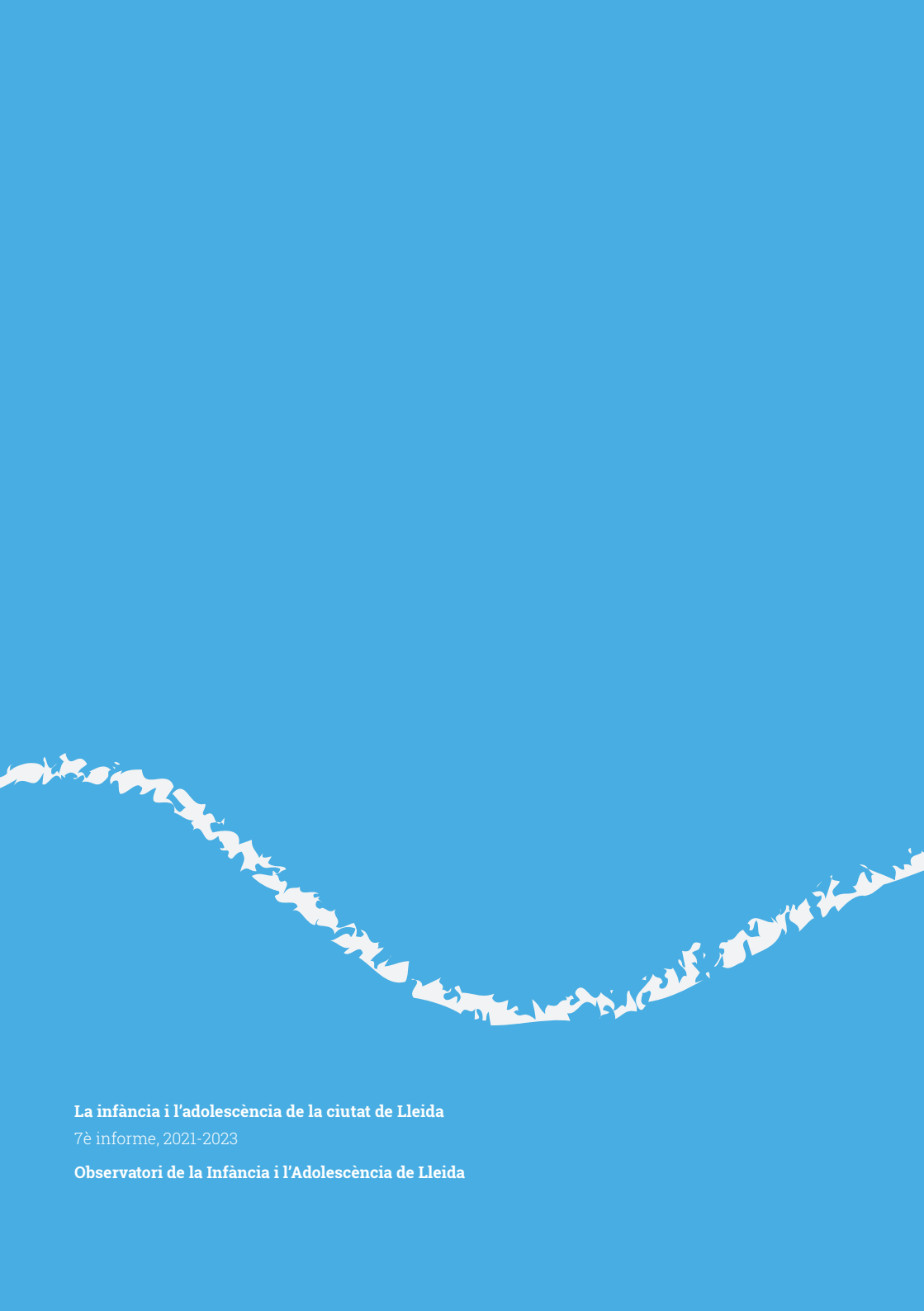
Cinquè informe sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida (anys 2017-2018)

La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida
6è informe
2019-2020



Sisè informe sobre l'estat de la infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida (anys 2019-2020)

La ciutadania té a la seua disposició els informes i les dades de l'evolució de la situació de la infància i l'adolescència de la ciutat vinculades a tots els àmbits d'estudi: <https://educacio.paeria.cat/lleida-participa/consell-assessor-municipal-de-la-infancia-i-ladolescencia/observatori-de-la-infancia>



La infància i l'adolescència de la ciutat de Lleida

7è informe, 2021-2023

Observatori de la Infància i l'Adolescència de Lleida